

prof. UZ dr hab. Bogdan Ślusarz
 dr Janina Jędrzejczak-Gas
 dr Joanna Wyrwa
 Wydział Ekonomii i Zarządzania
 Uniwersytet Zielonogórski

Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Gminy Czerwieńsk za rok 2013

Gmina Czerwieńsk realizuje cele w oparciu o Strategię Rozwoju Gminy Czerwieńsk na lata 2011-2018, która jest dokumentem pozwalającym ukierunkować jej rozwój w perspektywie kilkunastu lat, umożliwia planowanie poszczególnych przedsięwzięć i inwestycji, a także pozyskiwanie zewnętrznych środków na realizację poszczególnych zadań. Strategia Rozwoju Gminy Czerwieńsk na lata 2011-2018 została przyjęta przez Radę Miejską w Czerwieńsku Uchwałą Nr XXXII/281/10 Rady Miejskiej w Czerwieńsku z dnia 23 czerwca 2010 roku i jest kontynuacją Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Czerwieńsk 2002-2010, przyjętej Uchwałą nr 225/XXVII/2002 Rady Miejskiej w Czerwieńsku z dnia 26 lutego 2002 roku.

Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Czerwieńsk został przeprowadzony w oparciu o przyjęte w tym dokumencie wskaźniki – w odniesieniu do poszczególnych celów strategii. Monitoringiem, którego zadaniem było zbadanie i ocena sposobu oraz efektywności dążenia do osiągnięcia założonych celów, objęto rok 2013. Źródłem informacji na temat wielkości poszczególnych wskaźników były dane Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku, a także dane od innych podmiotów funkcjonujących na terenie gminy, których działalność wpisuje się w cele strategii.

Monitorowanie postępu realizacji celu **1.1.** Budowa i poprawa stanu dróg prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 1.

Tabela 1. Wskaźniki monitorowania celu 1.1. Budowa i poprawa stanu dróg

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	wydatki na zmodernizowane drogi gminne na 1 mieszkańca	zł	97,78	47,92	0
2.	liczba zmodernizowanych dróg gminnych	szt.	4	4	0
3.	długość zmodernizowanych dróg gminnych	km	1,190	2,153	0
4.	liczba zmodernizowanych dróg powiatowych	szt.	0	0	2
5.	długość zmodernizowanych dróg powiatowych	km	0	0	2
6.	liczba zmodernizowanych dróg wojewódzkich	szt.	bd.	5	2
7.	długość zmodernizowanych dróg wojewódzkich	km	bd.	8,270	0,46
8.	długość dróg publicznych o nawierzchni utwardzonej	km	136,9	136,9	136,9
9.	długość wybudowanych chodników	km	0,9	0,438	0
10.	długość zmodernizowanych chodników	km	bd.	0,2	0
11.	długość wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych	km	0	0	0
12.	długość zmodernizowanych ciągów pieszo-rowerowych	km	0	0	0
13.	długość wybudowanych utwardzonych poboczy	km	bd.	bd.	0
14.	długość zmodernizowanych utwardzonych poboczy	km	bd.	bd.	0
15.	liczba zmodernizowanych obiektów mostowych / wiaduktów / estakad/ tuneli	szt.	0	0	0
16.	liczba wybudowanych obiektów mostowych / wiaduktów / estakad / tuneli ¹⁾	szt.	0	0	0
17.	liczba wybudowanych przejść dla pieszych	szt.	0	0	0
18.	liczba zmodernizowanych przejść dla pieszych	szt.	0	0	0

19.	liczba wybudowanych punktów oświetleniowych	szt.	10	25	15
20.	liczba zmodernizowanych punktów oświetleniowych	szt.	7	0	15
21.	liczba wybudowanych skrzyżowań	szt.	0	0	0
22.	liczba zmodernizowanych skrzyżowań	szt.	0	0	0
23.	liczba wybudowanych sygnalizacji świetlnych	szt.	0	0	0
24.	liczba zmodernizowanych sygnalizacji świetlnych	szt.	0	0	0
25.	liczba nowo powstałych parkingów	szt.	0	1	0
26.	liczba zmodernizowanych parkingów	szt.	0	0	0
27.	liczba nowo powstałych miejsc postojowych	szt.	0	12	0
28.	liczba zmodernizowanych miejsc postojowych	szt.	0	0	0

¹⁾ 19 listopada 2012 r. na XXXII zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2010-2014 odrzucono Wniosek o dopisanie do punktów kluczowych projektu SRWL 2020 punktu: „budowa mostu na rzece Odrze w miejscowości Pomorsko w ciągu drogi wojewódzkiej nr 281 oraz przebudowa drogi wojewódzkiej nr 278 na odcinku od Szklarki Radnickiej do Sulechowa”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Realizując zadanie „budowa i modernizacja dróg gminnych oraz infrastruktury drogowej” w 2013 r. w Gminie Czerwieńsk wydatki na modernizację dróg gminnych oraz infrastruktury drogowej wyniosły 54 171,97. Środki te przeznaczono na remonty nawierzchni dróg gminnych Sycowice - Nietkowice, w Sudole, Dobrzęcinie, Płotach (ul. Wiosenna i Pogodna) oraz w Czerwieńsku (ul. Klonowa). W 2013 r. nie poniesiono natomiast żadnych wydatków na budowę dróg gminnych oraz infrastruktury drogowej. W ramach zadań „modernizacja dróg powiatowych” oraz „modernizacja dróg wojewódzkich” w 2013 r. na terenie Gminy Czerwieńsk:

- Powiatowy Zielonogórski Zarząd Dróg przeprowadził modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębach miejscowości Płoty i Sudół – 2 km.
- Zarząd Dróg Wojewódzkich wykonał:
 - powierzchniowe utwalenie drogi 278 w miejscowości Nietkowice na odcinku 360 mb (4,0 m szer.),
 - wymianę krawężnika drogowego na drodze wojewódzkiej nr 280 w Czerwieńsku na odcinku 100 mb wraz z odnową dywanika asfaltowego.

Kolejnym, ważnym dla mieszkańców Gminy zadaniem, które zostało ujęte w „Strategii Rozwoju Gminy Czerwieńsk na lata 2011-2018” jest „budowa mostu na rzece Odrze w Pomorsku”. Gmina Czerwieńsk od wielu lat apeluje do Zarządu Dróg Wojewódzkich i Marszałka Województwa Lubuskiego o usprawnienie systemu połączeń komunikacyjnych obszarów Gminy Czerwieńsk położonych po obu stronach Odry poprzez budowę mostu na rzece Odrze. Z inicjatywy społeczeństwa miejscowości Gmin Czerwieńsk i Sulechów powstał Społeczny Komitet Budowy Mostu na rzece Odrze w Pomorsku, którego zadaniem jest lobbowanie za budową mostu. W grudniu 2007 r. podjęta została Uchwała Rady Powiatu Zielonogórskiego w sprawie poparcia oddolnych inicjatyw mieszkańców Powiatu Zielonogórskiego w sprawie poparcia wniosku budowy mostu w Pomorsku¹. W styczniu 2008 r. Rada Miejska w Czerwieńsku podjęła uchwałę upoważniającą Burmistrza Czerwieńska do działania we współpracy z gminami, powiatami, Marszałkiem Województwa Lubuskiego i Zarządem Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze w zakresie przygotowania inwestycji pn. „Budowa mostu na rzece Odrze w Pomorsku”². Podobną uchwałę w styczniu 2008 r. podjęła Rada Miejska w Sulechowie. Z prośbą o poparcie inicjatywy budowy mostu oraz podjęcie skutecznych działań wystąpiono do parlamentarzystów lubuskich – Posła na Sejm RP Józefa Zycha oraz Posła na Sejm RP Bogusława Wontora. W grudniu 2012 r. Rada Miejska w Czerwieńsku podjęła apel w sprawie rozszerzenia listy projektów kluczowych zamieszczonej w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego do roku 2020 o zadanie dotyczące budowy mostu drogowego na rzece Odrze w

¹ Uchwała nr XI/111/2007 Rady Powiatu Zielonogórskiego z dnia 28 grudnia 2007r. w sprawie poparcia wniosku budowy mostu na rzece Odrze w miejscowości Wysokie-Pomorsko, Miłsko-Przewóz.

² Uchwała nr XIII/116/08 Rady Miejskiej w Czerwieńsku z 30 stycznia 2008 roku sprawie współpracy na rzecz budowy mostu na rzece Odrze w Pomorsku.

miejsowości Pomorsko³. 19 listopada 2012 r. na XXXII zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2010-2014 odrzucono Wniosek o dopisanie do punktów kluczowych projektu SRWL 2020 punktu: „budowa mostu na rzece Odrze w miejscowości Pomorsko w ciągu drogi wojewódzkiej nr 281 oraz przebudowa drogi wojewódzkiej nr 278 na odcinku od Szklarki Radnickiej do Sulechowa” – za wnioskiem głosowało 14 radnych, przeciw – 15, wstrzymało się 0⁴.

Podejmując próbę wykonania zadania „budowa kładki dla pieszych na moście kolejowym w kierunku Nietkowic” oraz realizując postulaty mieszkańców Gminy Czerwieńsk, zwłaszcza tzw. „Zaodrza” gmina wystąpiła do PKP o ujęcie w koncepcji modernizacji linii kolejowej C-59 budowy przejścia pieszo-rowerowego przy moście kolejowym w Nietkowicach (linia Zielona Góra-Rzepin). Korespondencję z PKP PLK rozpoczęto w 2011 r., ale do 31 grudnia 2012 r. Gmina nie otrzymała żadnej informacji na temat budowy przejścia. W 2013 r. Gmina ponownie wystąpiła do PKP PLK z pytaniem dotyczącym budowy kładki na moście kolejowym. W czerwcu 2013 r. Gmina otrzymała odpowiedź, że PKP PLK w chwili obecnej nie dysponuje żadnymi projektami inżynierskimi na linii 273 Wrocław – Szczecin w km 171,871.

Zadanie „wymiana drogowych tablic informacyjnych” jest realizowane na bieżąco w miarę potrzeb i posiadanych środków. W 2013 r. zakupiono znaki drogowe z nazwami ulic w Czerwieńsku i Płotach z funduszu Samorządu Mieszkańców Czerwieńska i Funduszu Sołeckiego Wsi Płoty.

W ramach zadania „budowa i modernizacja oświetlenia ulic” w 2013 r. założono oświetlenie w następujących miejscowościach:

- Nietków – ul. Sportowa – 7 szt.,
- Czerwieńsk- ul. Jagodowa – 8 szt.,
- Czerwieńsk ul. Rynek – 15 szt. (modernizacja).

Monitorowanie postępu realizacji celu **1.2.** Rozwój infrastruktury technicznej prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 2.

Tabela 2. Wskaźniki monitorowania celu 1.2. Rozwój infrastruktury technicznej

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska ogółem na 1 mieszkańca zł	zł	327,53	119,25	67,79
2.	wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska w stosunku do wydatków inwestycyjnych ogółem	zł	454 390,33	486 723,03	bd.
3.	długość wybudowanych elementów zapobiegających powodziom	km	0	0	0
4.	długość zmodernizowanych elementów zapobiegających powodzi	km	0	0	0
5.	powierzchnia terenu zabezpieczona przed powodzią	ha	6170*	6170*	6170*
6.	liczba miejscowości zabezpieczonych przed powodzią	szt.	9*	9*	9*
7.	liczba uregulowanych rzek i potoków	szt.	13*	13*	13*
8.	długość uregulowanych rzek i potoków	km	86,9*	86,9*	86,9*
9.	ilość wytwarzanych odpadów komunalno-bytowych na mieszkańca	m ³ /rok ¹⁾	0,61	0,71	1,00
10.	ilość odpadów komunalnych wykorzystanych gospodarczo do odpadów wytworzonych w ciągu roku	%	bd.	bd.	bd.
11.	ilość przetworzonych odpadów	t/rok	bd.	bd.	bd.
12.	liczba zmodernizowanych składowisk odpadów	szt.	0	0	0

³ Apel nr XVIII/2012 Rady Miejskiej w Czerwieńsku z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie rozszerzenia listy projektów kluczowych zamieszczonej w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego do roku 2020 o zadanie dotyczące budowy mostu drogowego na rzece Odrze w miejscowości Pomorsko, Gmina Sulechów oraz przebudowę drogi wojewódzkiej nr 278 na odcinku Szklarki Radnickiej do Sulechowa.

⁴ Protokół nr XXXII/12 z XXXII zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2010-2014, 19 listopada 2012 roku, http://www.bip.lubuskie.pl/system/obj/14441_Protokol_z_XXXII_sesji_SWL_z_dnia_19_listopada_2012_r..pdf

13.	ilości odpadów poddawanych recyklingowi ²⁾	t/rok	93,00	95,32	135,05
14.	ilości odpadów poddawanych segregacji	t/rok	129,40	186,60	537,5
15.	ilość odpadów poddawanych składowaniu w kompostowni	t/rok	bd.	bd.	bd.
16.	przepustowość zakładów utylizacji odpadów	mg/doba	0	0	0
17.	przepustowość zmodernizowanego składowiska odpadów	mg/doba	0	0	0
18.	liczba czynnych przyłączy sieci wodociągowej	szt.	1695	1758	773
19.	zużycie wody z sieci wodociągowej przez jednego mieszkańca	dam ³ /rok	0,0411	0,0316	0,391
20.	udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej w gminie w stosunku do ludności ogółem	%	90,7	90,7	90,7
21.	liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci wodociągowej	szt.	1695	1758	1758
22.	ogólna długość sieci wodociągowej	km	89,1	89,8	89,8
23.	długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	10,4	0,7	0
24.	długość zmodernizowanej sieci wodociągowej	km	0	0	0
25.	liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody	szt.	0	0	0
26.	liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez stację uzdatniania wody	szt.	1688	1736	1751
27.	liczba czynnych przyłączy sieci kanalizacyjnej	szt.	739	913	971
28.	długość sieci kanalizacyjnej	km	77,7	78,7	78,7
29.	długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej	km	47,5	1	0
30.	długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej	km	0	0	0
31.	liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej	szt.	739	913	971
32.	udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w gminie w stosunku do ludności ogółem	%	53,3	73,0	85,0
33.	liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	szt.	0	0	0
34.	liczba rozbudowanych oczyszczalni ścieków	szt.	0	0	0
35.	liczba zmodernizowanych przepompowni ścieków	szt.	0	0	0
36.	ilość oczyszczonych ścieków	m ³ /doba	680	835	1128
37.	liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków	szt.	739	913	971
38.	długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej	km	0	0	0
39.	długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej	km	0	0	0
40.	liczba zmodernizowanych przyłączy (przykanalików) kanalizacji deszczowej	szt.	0	0	0

¹⁾ Dla odpadów komunalnych niesegregowanych przyjmuje się, że 1m³ to 0,25 Mg.

²⁾ Masa odpadów zebranych selektywnie poddanych recyklingowi.

*) dane wg stanu ewidencyjnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

W celu realizacji zadania „budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej” Gmina Czerwieńsk przygotowała projekt „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowości Czerwieńsk – ulica Składowa i Krótka oraz w Leśniowie Wielkim i w Płotach”. Projekt ten został złożony o dofinansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Działanie 321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej. 27 lipca 2012 r. została podpisana umowa (nr 00034-6921-UM0400062/11) o dofinansowanie wyżej wymienionego projektu

(całkowita wartość projektu - 4444653,94 zł; środki publiczne ogółem (krajowe + EFRROW⁵) - 3215805,58 zł; środki EFRROW - 2 411 853,00 zł)⁶. 30 sierpnia 2012 r. Gmina Czerwieńsk zamieściła ogłoszenie o zamówieniu „Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w miejscowości Czerwieńsk - ulica Składowa i Krótka oraz w Leśniowie Wielkim i w Płotach”⁷. 02 października 2012 r. ogłoszono wybór oferty najkorzystniejszej - Zakład Instalacyjny i Usług Ogólnobudowlanych Janina Matuszczak Os. Kasztelańskie 26 66-300 Międzyrzecz, cena brutto oferty - 1 986 576,04 zł⁸.

W 2013 r. w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowości Czerwieńsk – ulica Składowa i Krótka oraz w Leśniowie Wielkim i w Płotach” zbudowano:

- sieć kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami oraz sieć wodociągową dla osiedla przy ul. Składowej w Czerwieńsku,
- sieć kanalizacji sanitarnej przy ul. Krótkiej w Czerwieńsku,
- sieć wodociągową i kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej dla osiedla domków jednorodzinnych w miejscowości Leśniów Wielki,
- sieć wodociągową i kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami PS i P7A przy ul. Sadowej w Płotach (etap I).

Zadanie „rozbudowa sieci gazowej na pozostałych terenach gminy” jest realizowane przez EWE energia Sp. z o.o. W 2013 r. na terenie Gminy Czerwieńsk wybudowano łącznie 5148 mb gazociągu średniego ciśnienia, z tego w Sudole - 434 mb, w Płotach - 1287 mb, w Leśniowie Wielkim - 3427 mb (nakłady inwestycyjne – 667 643,00 zł).

Realizując zadanie „uporządkowanie gospodarki odpadami” Gmina Czerwieńsk przystąpiła do Zielonogórskiego Związku Gmin w zakresie gospodarki odpadami. W 2013 r. z terenu Gminy Czerwieńsk zebrano:

- 1) odpady niesegregowane (zmieszane) – 2412,59 Mg, w tym:
 - odpady niesegregowane (zmieszane) poddane składowaniu – 490,32 Mg,
 - odpady niesegregowane (zmieszane) poddane innym niż składowanie procesom przetwarzania - 1922,27 Mg,
- 2) odpady komunalne zebrane selektywnie – 214,84 Mg, w tym:
 - papier i tektura – 63,84 Mg,
 - szkło – 81,21 Mg,
 - tworzywa sztuczne – 68,91 Mg,
 - wielkogabaryty – 0,88 Mg,
- 3) odpady zebrane selektywnie poddane recyklingowi – 135,03 Mg, w tym:
 - papier i tektura – 26,61 Mg,
 - szkło – 78,48 Mg,
 - tworzywa sztuczne – 28,39 Mg,
 - metale – 1,55 Mg,
- 4) odpady budowlane i rozbiórkowe – 213,02 Mg,
- 5) odpady budowlane i rozbiórkowe poddane odzyskowi innymi metodami niż recykling i ich ponowne użycie – 212,82 Mg.
- 6) zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia – 108,32 Mg,
- 7) zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia poddanych odzyskowi innymi metodami niż recykling i ponowne użycie – 108,32 Mg.

Na usuwanie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest w 2013 r. wydano 129 894,74zł. Środki te pozyskano z NFOŚiGW i WFOŚiGW (dotacja 100%). W ramach zadania usunięto 14545,75 m² materiałów zawierających azbest, co stanowi 160,001 Mg (wzrost w stosunku do 2012 r. o 137%).

⁵ Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

⁶ <http://www.prow.lubuskie.pl>

⁷ Czerwieńsk: Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w miejscowości Czerwieńsk - ulica Składowa i Krótka oraz w Leśniowie Wielkim i w Płotach, Numer ogłoszenia: 321676 – 2012; data zamieszczenia: 30.08.2012, http://www.bip.czerwieńsk.pl/system/obj/2892_BZP_321676.pdf

⁸ Informacja o wyborze oferty najkorzystniejszej zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), http://www.bip.czerwieńsk.pl/system/obj/2926_zaw_20121002.pdf

W ramach zadania „odbudowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych na rzece Odrze i Zimny Potok” w 2013 r. Firma RPM S.A. z Lublińca zmodernizowała wał przeciwpowodziowy w rejonie Pomorsko – Dobrzęcin (km od 478,0 do 482,2). Inwestorem był Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych z Zielonej Góry, projektantem poznański Hydroprojekt, natomiast nadzór prowadził Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego.

Zadanie „odsłamowanie zbiornika wodnego i melioracje rowów” jest realizowane na bieżąco.

Monitorowanie postępu realizacji celu **1.3**. Poprawa estetyki gminy i edukacja ekologiczna prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 3.

Tabela 3. Wskaźniki monitorowania celu 1.3. Poprawa estetyki gminy i edukacja ekologiczna

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	wydatki na rewitalizację rynku w Czerwieńsku	zł	0	0	8 856,00
2.	wydatki na poprawę estetyki budynków komunalnych	zł	493 000,00	0	0
3.	liczba zmodernizowanych budynków komunalnych	szt.	3	0	0
4.	wydatki na poprawę estetyki budynków użyteczności publicznej	zł	1 711 952,80	10 294 79,79	1 054 459,18
5.	liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej	szt.	2	3	1
6.	wydatki na sprzątanie miejsc publicznych	zł	119 360,50	149 441,88	116 399,51
7.	wydatki na utrzymanie terenów zielonych	zł	30 920,00	43 291,30	53 599,71
8.	liczba wyznaczonych miejsc do wyprowadzania psów	szt.	0	0	0
9.	liczba uczestników konkursu na najładniejszą posesję	osoba	13	9	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Aby skutecznie realizować zadanie „promocja czystości i estetyki gminy” w 2013 r. w Gminie Czerwieńsk przyjęto „Uchwałę Nr XX/219/13 Rady Miejskiej w Czerwieńsku z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Czerwieńsk”. W 2013 r. zorganizowano również 2 konkursy:

- „Na najpiękniejszą posesję w Gminie Czerwieńsk”.
- „Estetyczne zagospodarowanie balkonów”. Konkurs jest organizowany przez Samorząd Mieszkańców Miasta Czerwieńsk. Celem konkursu jest propagowanie balkonów zadbanej i ukwieconych, co wpływa na wygląd całego miasta. Konkurs jest adresowany do wszystkich mieszkańców, również domów jednorodzinnych. Do konkursu mogą przystąpić wszyscy mieszkańcy Czerwieńska. Samorząd jest również otwarty na zgłoszenia sąsiedzkie. 27 czerwca 2013 r. komisja konkursowa dokonała przeglądu zgłoszonych balkonów. Pod uwagę brano ukwiecenie, kompozycję, ogólny wygląd, elementy drobnej architektury typu pergola, oświetlenie i balustrada oraz praktyczną możliwość wykorzystania balkonu na rodzinny wypoczynek.

Ponadto w 2013 r. w miesięczniku „Czerwieńsk – u nas” opublikowano wiele artykułów, których tematem były zagadnienia związane z czystością i estetyką gminy. Ponadto dzięki współpracy z PUP w 2013 r. w ramach robót publicznych zatrudniane były osoby przy pracach porządkowych na terenie Gminy.

W ramach zadania „odnowa wybranych centrów miejscowości” w miejscowościach Gminy Czerwieńsk powstają place zabaw, parkingi, modernizuje się domy kultury itp. Działania te korzystnie wpływają na wygląd miejscowości. Na przykład w 2013 r.:

- Został rozpoczęty remont Wiejskiego Domu Kultury w Płotach – termin zakończenia robót – czerwiec 2014 r. Projekt jest realizowany w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW na lata 2007-2013. Całkowity koszt projektu 946 826,07 zł, kwota dofinansowania 500 000,00 zł.
- Zrealizowano zadania inwestycyjne z funduszu sołeckiego:

- Będów – Wyposażenie i uporządkowanie placu zabaw (5 000,00 zł).
- Laski – Zagospodarowanie terenu przy WDK w Laskach, ułożenie kostki brukowej (10 399,36 zł).
- Leśniów Mały – Wyposażenie placu zabaw (5 000,00 zł).

W ramach zadania „organizacja konkursu na najładniejszą posesję” 12 lipca 2013 r. Gminna Komisja Konkursowa dokonała przeglądu i oceny zgłoszonych do konkursu posesji. Według regulaminu konkursu ocenie podlegały następujące kryteria: zagospodarowanie ogrodu, rekreacja i wypoczynek, estetyka ogrodzenia, elewacja budynków, utrzymanie czystości i porządku, ogólny wygląd posesji. Ogółem komisja oceniła 11 posesji zgłoszonych do konkursu.

W ramach zadania „edukacja ekologiczna mieszkańców” każdego roku w Gminie Czerwieńsk jest organizowany „Dzień Czystej Wody”. Jest to proekologiczne przedsięwzięcie, które jest finałem wielu działań, których naczelnym celem jest uświadomienie wszystkim mieszkańcom gminy potrzeby ochrony środowiska. Partnerami w realizacji tego przedsięwzięcia są wszystkie szkoły z Gminy Czerwieńsk oraz lokalne instytucje, które zajmują się ochroną środowiska przyrodniczego. W dniach 6-8 czerwiec 2013 r. odbyła się XV edycja „Dnia Czystej Wody”.

6 czerwca 2013 r. odbyło się XIV sympozjum popularnonaukowe „NIE MA WODY – NIE MA NAS”. W obradach uczestniczyło około 100 osób. Jak co roku honory gospodarza pełnił Burmistrz Czerwieńska Piotr Iwanus, który omówił zrealizowane w gminie inwestycje związane z ochroną środowiska. Ponadto przedstawił zagadnienia związane z uregulowaniem gospodarki ściekowej na ZAODRZU. Zastępca Burmistrza Sulechowa Mirosław Andrasiak omówił najważniejsze inwestycje proekologiczne, które zrealizowano w ostatnich latach na terenie Gminy Sulechów. Natomiast dr Przemysław Góralczyk, przedstawił „Przedwojenne dzieje miejscowości Gminy Czerwieńsk – wpływ rzeki Odry”.

Ponadto w ramach „Dnia Czystej Wody” dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum zorganizowano w Gminie Czerwieńsk konkurs „Wykorzystanie rzek w działalności człowieka”. Na konkurs wpłynęły 22 prezentacje multimedialne. Po obejrzeniu i ocenie wszystkich nadesłanych prezentacji komisja przyznała 8 nagród.

Monitorowanie postępu realizacji celu **1.4.** Optymalizacja transportu lokalnego prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 4.

Tabela 4. Wskaźniki monitorowania celu 1.4. Optymalizacja transportu lokalnego

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba linii autobusowych	szt.	2	2	2
2.	liczba mieszkańców obsługiwanych przez transport zbiorowy	osoba	bd.	bd.	3500
3.	liczba wybudowanych przystanków komunikacji zbiorowej	szt.	0	0	0
4.	liczba zmodernizowanych przystanków komunikacji zbiorowej	szt.	1	0	0
5.	liczba wybudowanych zatok autobusowych	szt.	0	0	0
6.	liczba zmodernizowanych zatok autobusowych	szt.	0	0	0
7.	liczba zakupionych nowych środków transportu komunikacji zbiorowej – tabor kolejowy dla połączeń regionalnych	szt.	bd.	bd.	bd.
8.	pojemność nowego taboru komunikacji zbiorowej	miejsca	bd.	bd.	bd.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Komunikacja publiczna na terenie gminy Czerwieńsk realizowana jest przez PKS Zielona Góra oraz DA-MI.

Monitorowanie postępu realizacji celu **1.5**. Rozwój budownictwa mieszkaniowego prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 5.

Tabela 5. Wskaźniki monitorowania celu 1.5. Rozwój budownictwa mieszkaniowego

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	program polityki mieszkaniowej	szt.	1	1	1
2.	wydatki na utrzymanie budynków socjalnych i komunalnych	zł	71 268,00	55 709,97	56 172,32
3.	liczba mieszkań socjalnych	szt.	17	17	17
4.	liczba mieszkań komunalnych	szt.	126	118	113
5.	liczba gospodarstw domowych korzystających z mieszkań socjalnych	szt.	17	26	16
6.	liczba osób korzystających z mieszkań socjalnych	osoba	26	26	21
7.	liczba gospodarstw domowych korzystających z mieszkań komunalnych	szt.	126	118	113
8.	liczba osób korzystających z mieszkań komunalnych	osoba	504	472	450

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

W 2013 r. w Gminie Czerwieńsk obowiązywało 48 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 380 ha, w tym pod zabudowę mieszkaniową 127 ha. W ramach zadania „tworzenie warunków rozwoju budownictwa mieszkaniowego” w 2013 r. na 102 ha przygotowanych było 1227 działek pod zabudowę mieszkaniową (w porównaniu z 2012 r. wzrost o 27 działek).

Realizując zadanie „remont kapitalny budynków komunalnych i socjalnych ” w 2013 r.:

- w dwóch lokalach mieszkalnych przy ul. Rynek 30 w Czerwieńsku wymieniono piece – pokojowy i kuchenny, koszt inwestycji – 5 000,00 zł,
- przeprowadzono remont budynku komunalnego w Płotach przy ul. Szkolnej 16, koszt inwestycji – 17 427,27 zł (zakres robót: wymiana obróbek blacharskich – rynien i rur spustowych, wentylacja pomieszczeń łazienek i kuchni oraz piwnic, wymiana wsadu kominowego, pokrycie dachowe nad gankiem).

Monitorowanie postępu realizacji celu **2.1**. Opracowanie procedur organizacyjno-prawnych warunkujących rozwój przedsiębiorczości, prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 6.

Tabela 6. Wskaźniki monitorowania celu 2.1. Opracowanie procedur organizacyjno-prawnych warunkujących rozwój przedsiębiorczości

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	powierzchnia terenów uzbrojonych i przygotowanych pod inwestycje	ha	3	3	4,5
2.	powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem oczyszczalni ścieków	ha	17	17	18,5
3.	powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem składowiska śmieci	ha	bd.	bd.	bd.
4.	powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem stacji uzdatniania wody	ha	17	17	18,5
5.	powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej	ha	17	17	18,5
6.	powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej	ha	17	17	18,5
7.	liczba ulg podatkowych dla nowo powstających podmiotów gospodarczych oraz przedsiębiorstw, które zwiększają zatrudnienie	szt.	0	0	0

	na lokalnym rynku pracy				
8.	liczba różnych form pomocy przy uzyskiwaniu środków finansowych na prowadzenie działalności	szt.	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Urząd Gminy i Miasta w Czerwieńsku zamieszcza na stronie internetowej informacje na temat różnych możliwości pozyskiwania środków finansowych na prowadzenie i rozwój działalności gospodarczej. Np. w 2013 r. zamieszczono informacje na temat:

- Konkursu organizowanego w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, w ramach Priorytetu II - Stymulowanie wzrostu inwestycji w przedsiębiorstwach i wzmocnienie potencjału innowacyjnego, Działanie 2.1 Mikroprzedsiębiorstwa.
- Spotkania informacyjnego organizowanego przez Agencję Rozwoju Regionalnego S.A w Zielonej Górze, które było skierowane do przedsiębiorców z sektora MŚP zainteresowanych otrzymaniem dotacji na wdrożenie elektronicznego biznesu typu B2B.

Ponadto Urząd Gminy i Miasta w Czerwieńsku udziela informacje na temat możliwości pozyskiwania środków finansowych, o które mogą ubiegać się nowo powstałe firmy oraz firmy istniejące – na zwiększenie zatrudnienia lub zatrudnienia osób niepełnosprawnych lub na utworzenie nowych stanowisk pracy. Urząd informuje również osoby bezrobotne o możliwościach zaciągnięcia kredytów promocyjnych na otwarcie własnej działalności gospodarczej, również dotacji z PUP.

Monitorowanie postępu realizacji celu **2.2** Kreowanie klimatu dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 7.

Tabela 7. Wskaźniki monitorowania celu 2.2. Kreowanie klimatu dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba nowopowstałych przedsiębiorstw	szt.	112	90	90.
2.	liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	szt.	68	71	71.
3.	liczba nowych miejsc pracy	szt.	125	70	70.
4.	udział jednostek gospodarczych sektora prywatnego w stosunku do ogółu	%	94	95	95.
5.	udział pracujących w sektorze prywatnym w ogólnej liczbie pracujących	%	28,6	30,6	30,6
6.	udział jednostek usługowych w liczbie jednostek ogółem	%	70,8	72,4	72,4
7.	udział pracujących w usługach w ogólnej liczbie pracujących	%	54,7	59,5	59,5
8.	udział jednostek przetwórstwa przemysłowego w liczbie jednostek ogółem	%	9,0	8,2	8,2.
9.	udział pracujących w przetwórstwie przemysłowym w ogólnej liczbie pracujących	%	36,7	31,9	31,9.
10.	liczba pracujących poza rolnictwem na obszarach wiejskich	szt.	264	292	29,2.
11.	liczba lokalnych organizacji przedsiębiorców	szt.	6	6	6
12.	liczba opracowanych ofert inwestycyjnych	szt.	6	6	7
13.	liczba wysłanych ofert inwestycyjnych do konkretnych firm z kraju i z zagranicy	szt.	1	2	2
14.	liczba konkursów promujących lokalną przedsiębiorczość	szt.	6	6	6
15.	liczba szkoleń dla zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej	szt.	2	2	2
16.	liczba udziałów w targach wraz z reprezentacją lokalnych przedsiębiorców oraz profesjonalną ofertą promocyjną gminy	szt.	4	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

* Dane dot. poz. 1-10 tabeli w 2013 r. zostały przyjęte na poziomie roku 2012, gdyż będą dostępne dopiero w III kwartale 2014 r. Dane za 2013 r. zaktualizujemy po otrzymaniu informacji z GUS.

Realizując zadanie „przygotowanie ofert inwestycyjnych (informacje o wolnych terenach inwestycyjnych, ich przeznaczeniu, formie oddania w użytkowanie, dostępności komunikacyjnej, uzbrojeniu itp.)” Gmina Czerwieńsk opracowała ofertę inwestycyjną, w której ujęte zostało sześć nieruchomości:

- nieruchomość gruntowa oznaczona numerem działki 1204/2 i 1204/3, Nietków ul. Kolejowa – 6,2 ha,
- nieruchomości gruntowe niezabudowane oznaczone nr działki 77/60, 77/61, 77/62 77/63, 77/64, 77/65, 77/66, 77/67, Obręb wsi Płoty – 8 działek o powierzchni od 0,0986 ha do 0,2438 ha,
- nieruchomość gruntowa oznaczona numerem działki 469/4 i 469/7, Czerwieńsk ul. Składowa – całkowita powierzchnia terenu 7.61 ha – 1.89 ha – 5.72 ha,
- nieruchomość gruntowa zabudowana oznaczona nr działki 218/52, Czerwieńsk ul. Akacyjowa – 0,4426 ha,
- nieruchomość gruntowa niezabudowana oznaczona nr działki 84, Czerwieńsk ul. Działkowa – 0,7424 ha,
- nieruchomość gruntowa zabudowana oznaczona numerem działki 1/10, Czerwieńsk – 2,57 ha.

Opracowane oferty inwestycyjne zostały umieszczone na stronie internetowej Gminy Czerwieńsk⁹ oraz Stowarzyszenia „Aglomeracja Zielonogórska”¹⁰.

W ramach realizacji zadania „udział w targach wraz z reprezentacją lokalnych przedsiębiorców oraz profesjonalną ofertą promocyjną gminy” przedsiębiorcy z Gminy Czerwieńsk w 2013 r. wzięli udział w wielu targach tematycznych, m.in.:

- Ziel-Bruk Makarewicz z Płot uczestniczył w XXI Targach Budownictwa i Wyposażenia Wnętrz organizowanych w Drzonkowie,
- Ziel-Bruk Makarewicz Płoty uczestniczył w Międzynarodowych Targach Budownictwa i Architektury BUDMA w Poznaniu,
- LfC Sp. z o.o. z Czerwieńska uczestniczyła w targach i konferencjach poświęconych innowacjom w sektorze medycznym,
- Arcobaleno Sp. z o.o. z Czerwieńska uczestniczyła w targach krajowych i zagranicznych w branży obuwniczej.

Oceniając realizację zadania „organizowanie konkursów promujących lokalną przedsiębiorczość” należy stwierdzić, że w 2013 r. Gmina Czerwieńsk nie była organizatorem konkursu promującego lokalną przedsiębiorczość. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Czerwieńsk uczestniczyły jednak w różnych konkursach organizowanych w skali kraju tj. np.: Targi Budma w Poznaniu, Konkurs Przedsiębiorstwo Fair Play, Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji 2013.

Oceniając realizację zadania „organizowanie szkoleń dla zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej”, należy stwierdzić, że w 2012 r. Gmina Czerwieńsk nie organizowało szkoleń dla potencjalnych przedsiębiorców. W 2013 r. zadanie to było realizowane m.in. przez stowarzyszenie Lubuskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości „LCRP”, które organizowało szkolenia dla zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej oraz możliwością pozyskania środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Ponadto na terenie miasta Zielona Góra działają lokalne organizacje, które w 2013 r. organizowały szkolenia i służyły pomocą wszystkim przedsiębiorcom z terenu powiatu Zielona Góra. Są to m.in.:

- Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości,
- Lubuski Fundusz Poręczeń Kredytowych,
- Punkt Informacji i Doradztwa Gospodarczego „Lider”.

Monitorowanie postępu realizacji celu **2.3**. Modernizacja rolnictwa prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 8.

Tabela 8. Wskaźniki monitorowania celu 2.3. Modernizacja rolnictwa

⁹ <http://www.czerwiensk.pl>

¹⁰ <http://aglomeracjazielonogorska.com>

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba zmodernizowanych gospodarstw rolnych	szt.	0	0	3
2.	powierzchnia zmodernizowanych gospodarstw rolnych	ha	0	0	2,60
3.	liczba produktów ekologicznych ¹⁾	szt.	-	-	-
4.	powierzchnia gleb przeznaczonych pod produkcję ekologiczną	ha	245	250	250
5.	liczba szkoleń dla rolników ²⁾	szt.	-	-	-
6.	udział jednostek z przetwórstwa rolno spożywczego w liczbie jednostek ogółem	%	0,75	0,71	0,71
7.	powierzchnia użytków rolnych na 1 mieszkańca	ha	0,54	0,72	0,72
8.	wydatki na rolnictwo ogółem	zł	52 200,00	53 941,80	33 086,50
9.	udział jednostek z sekcji rolnictwo w liczbie jednostek ogółem	%	2,5	2,4	2,4
10.	liczba produktów markowych – produktów lokalny	szt.	0	0	0
11.	nakłady na tworzenie warunków do specjalnej produkcji rolnej	zł	0	0	0

¹⁾ Na terenie Gminy Czerwieńsk nie ma gospodarstw rolnych, które wytwarzają certyfikowane produkty ekologiczne.

²⁾ Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku organizuje każdego roku od kilkunastu do kilkudziesięciu szkoleń dla rolników z powiatu zielonogórskiego, w tym również dla mieszkańców gminy Czerwieńsk.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

W latach ubiegłych, tj. do 2010 r. przy współpracy m.in. Lubuskiego Ośrodka Rolniczego w Kalsku oraz Lokalnej Grupy Działania „Między Odrą a Bobrem” Urząd Gminy i Miasta w Czerwieńsku współorganizował szkolenia dla mieszkańców Gminy Czerwieńsk (w tym dla rolników). Szkolenia obejmowały swoim zakresem zagadnienia m.in. dot. unowocześnienia rolnictwa, rozwoju produkcji ekologicznej, specjalizacji produkcji rolnej, tworzenia grup producenckich. W 2010 r. odbywały się m.in. szkolenia dla mieszkańców gminy z zakresu różnicowania w kierunku działalności nierolniczej oraz tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw. Niestety bardzo niska frekwencja i brak zainteresowania organizowanymi szkoleniami (niektóre szkolenia wręcz trzeba było odwoływać) spowodowały, że w latach 2011 – 2013 Urząd Gminy i Miasta w Czerwieńsku nie organizował szkoleń dla rolników. Osoby zainteresowane tematyką rolnictwa mają możliwość udziału w szkoleniach organizowanych m.in. przez Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku. Każdego roku Urząd Gminy i Miasta w Czerwieńsku udostępnia przedstawicielom z LODR w Kalsku pomieszczenia, w których świadczą odpłatną pomoc dla rolników przy wypełnianiu wniosków dot. płatności obszarowych (bezpośrednich).

W 2013 r. Urząd Gminy i Miasta w Czerwieńsku nie prowadził działań w celu modernizacji gospodarstw rolnych i nie ponosił nakładów finansowych na tworzenie warunków do specjalnej produkcji rolnej (na terenie Gminy Czerwieńsk występuje niewielka ilość dużych gospodarstw zajmujących się rolnictwem). Zainteresowane osoby mogą skorzystać z szeregu możliwości jakie dają ogłaszane przez różne instytucje nabory wniosków na dofinansowanie szeroko rozumianej modernizacji gospodarstwa rolnych. Największą możliwość uzyskania dofinansowania na modernizację gospodarstw rolnych daje nabór wniosków przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” PROW 2007-2013. Działanie to ma na celu wsparcie modernizacji gospodarstw rolnych w celu zwiększenia ich efektywności poprzez lepsze wykorzystanie czynników produkcji, w tym wprowadzenie nowych technologii produkcji, poprawę jakości produkcji, różnicowanie działalności rolniczej, a także zharmonizowanie warunków produkcji rolnej z wymogami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, higieny produkcji oraz warunków utrzymania zwierząt.

Fachowego doradztwa rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich (w tym m.in. mieszkańcom gminy Czerwieńsk) udziela Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku. Zakres doradztwa obejmuje m.in.:

- nowoczesne i efektywne rozwiązania technologiczne i techniczne w rolnictwie,
- ekologiczne metody produkcji żywności oraz ochrony środowiska,
- prowadzenie rachunkowości w gospodarstwach rolnych,
- rozwój przedsiębiorczości na obszarach miejskich,
- unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa rolnego,
- pozyskiwanie środków finansowych z funduszy UE,
- rozwiązywanie problemów organizacyjno – ekonomicznych w gospodarstwach rolnych,
- promocję produktów lokalnych i regionalnych,
- rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej.

Monitorowanie postępu realizacji celu **3.1** Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 9.

Tabela 9. Wskaźniki monitorowania celu 3.1 Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	„Program bezpieczeństwa publicznego w Gminie Czerwieńsk”	szt.	5	6	6
2.	liczba przestępstw ogółem w skali roku	szt.	207	219	194
3.	liczba przestępstw pospolitych (kradzieże, włamania) w skali roku	szt.	3	67	79
4.	liczba zjawisk patologii społecznej w skali roku	szt.	81	35	21
5.	liczba systemów monitoringu wizyjnego w miejscach publicznych	szt.	6	6	7
6.	liczba zakupionych urządzeń monitoringu bezpieczeństwa	szt.	0	0	0
7.	liczba nowych lamp oświetlenia ulicznego	szt.	42	27	16
8.	liczba zmodernizowanych lamp oświetlenia ulicznego	szt.	7	6	15
9.	liczba energooszczędnych lamp oświetlenia ulicznego	szt.	bd.	bd.	31
10.	liczba funkcjonariuszy policji na 1000 mieszkańców	osoba	0,2	0,2	0,3
11.	liczba funkcjonariuszy straży miejskiej na 1000 mieszkańców	osoba	0,2	0,2	0,2
12.	liczba programów z zakresu promocji bezpieczeństwa mieszkańców	szt.	2	2	3
13.	liczba wybudowanych urządzeń bezpieczeństwa ruchu	szt.	0	0	0
14.	liczba zmodernizowanych urządzeń bezpieczeństwa ruchu	szt.	0	0	0
15.	liczba zmodernizowanych urządzeń sterowania ruchem drogowym	szt.	0	0	0
16.	liczba wypadków drogowych	szt.	bd.	bd.	5
17.	liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami	szt.	12	bd.	0
18.	liczba sytuacji kryzysowych	szt.	1	1	2
19.	liczba lokalnych podtopień i powodzi	szt.	1	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

W celu zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego w Gminie Czerwieńsk w 2013 r.:

- Straż Miejska przeprowadziła kontrole porządkowe wynikające z zaplanowanych działań oraz zgłoszeń mieszkańców¹¹. Ważnym zadaniem Straży Miejskiej jest prowadzenie okresowej analizy zagrożenia przestępczością i patologiami społecznymi oraz planowanie na jej podstawie przedsięwzięć zmierzających do ich ograniczenia.
- Rozbudowano system monitoringu wizyjnego – w miejscach publicznych funkcjonuje 7 kamer. W miejscach najbardziej niebezpiecznych prowadzony jest stały monitoring. Zadaniem systemu monitoringu jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców. Monitoring miejski jest nie tylko narzędziem służącym w rozstrzyganiu spraw związanych z wykroczeniami, przestępstwami karnymi, ale również może być pomocny w zabezpieczaniu imprez sportowych i kulturalnych. System umożliwia nadzór stref objętych kontrolą w czasie rzeczywistym oraz odtwarzanie zdarzeń zarejestrowanych w przeszłości.
- Prowadzono działalność edukacyjną na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego, mającą na celu uświadomienie istniejących zagrożeń i promowanie bezpiecznego stylu życia szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej:
 - (1) W Gminie Czerwieńsk odbył się „Gminny Turniej Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego” dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Celem turnieju jest podnoszenie kultury społeczeństwa i działanie na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej poprzez: (1) popularyzowanie przepisów i zasad bezpiecznego poruszania się po drogach, (2) kształtowanie partnerskich zachowań wobec innych uczestników ruchu, (3) popularyzowanie podstawowych zasad i umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz (4) popularyzowanie roweru jako środka transportu, a także rekreacji i sportu.
 - (2) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Liceum Ogólnokształcące w Czerwieńsku zdobył tytuł „Bezpiecznej Szkoły” oraz członkostwo Ogólnopolskiego Klubu Bezpiecznej Szkoły w ramach II Ogólnopolskiego Konkursu „Bezpieczna szkoła – bezpieczny uczeń”.
 - (3) W Gimnazjum w Czerwieńsku zorganizowano akcję pn. „Dzień Niebieski – Stop cyberprzemocy – Sieciaki”, w ramach której m.in. odbyły się warsztaty dotyczące cyberprzemocy. Zajęcia adresowane były do uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjalistów. Ich podstawowym celem było zwrócenie uwagi uczniów na zjawisko cyberprzemocy oraz uświadomienie ich na specyfikę problemu, związaną przede wszystkim z możliwymi konsekwencjami tego typu działań, zarówno dla ich ofiar, jak i sprawców. Podczas warsztatów wypracowano reguły bezpiecznego i kulturalnego korzystania z Internetu oraz system reagowania w sytuacjach zaistnienia cyberprzemocy. Warsztaty przeprowadzili pedagodzy, policjanci, przedstawiciele komitetu ds. praw dziecka oraz wolontariuszki z Gimnazjum w Czerwieńsku. Projekt zakończył marsz protestacyjny przeciwko cyberprzemocy. Projekt ten jest wpisany w działania profilaktyczne promowane przez Lubuskiego Kuratora Oświaty – Bezpieczna Szkoła, oraz obchody Dnia Bezpiecznego Internetu.
- Gmina Czerwieńsk leży nad rzeką Odrą, dlatego realnym zagrożeniem dla mieszkańców gminy są lokalne podtopienia i powódzie.
W 2013 r. na terenie działania Inspektoratu Lubuskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze, w tym w Gminie Czerwieńsk, wykonano zadania mające na celu zapobiec wystąpieniu powodzi lub ograniczyć jej skutki. Do głównych przedsięwzięć należy zaliczyć: (1) wykonanie robót związanych z konserwacją urządzeń melioracji wodnych podstawowych na obiekcie: „Wał przeciwpowodziowy rz. Odry Nietkowice-Będów 5P w km 2+850-3+350, gm. Czerwieńsk”, (2) wykonanie robót związanych z konserwacją urządzeń melioracji wodnych podstawowych na cieku: „Kanał Główny w km 0+000 – 6+400, obręb m. Będów, Nietkowice, gm. Czerwieńsk”, (3) wykonanie robót związanych z konserwacją urządzeń melioracji wodnych podstawowych na ciekach: „Kanał Doprowadzalnik w km 0+000 – 3+300, obręb m. Czerwieńsk, gm. Czerwieńsk, Rzeka Gryżynka w km 0+000 – 2+800, obręb m. Będów, gm. Czerwieńsk”, (4) wykonanie robót związanych z konserwacją urządzeń melioracji wodnych podstawowych na ciekach: „Kanał Sucha w km 0+000 – 11+000, obręb m. Racula, Drzonków, Sucha, gm. Zielona Góra oraz Kanał Łacza w km 2+565 – 4+000, obręb m. Czerwieńsk, gm. Czerwieńsk”, (5)

¹¹ Uchwała Nr 23/IV/07 Rady Miejskiej w Czerwieńsku z dnia 31 stycznia 2007 roku w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Czerwieńsk.

wykonanie robót związanych z konserwacją urządzeń melioracji wodnych podstawowych na ciekach: „K. Zimny Potok w km 40+800 – 46+920, obręb m. Przytok, gm. Zabór oraz K. Łącza w km 0+000 – 2+565, obręb m. Czerwieńsk, gm. Czerwieńsk”, (6) wykonanie robót związanych z konserwacją urządzeń melioracji wodnych podstawowych na ciekach: „K. Strużyna w km 6+000 – 13+016, obręb m. Sudoł, Leśniów Wielki, Leśniów Mały, gm. Czerwieńsk oraz Rz. Czarna Strużka w km 17+770 – 20+250, obręb m. Jarogniewice, gm. Zielona Góra”, (7) wykonanie robót związanych z konserwacją urządzeń melioracji wodnych podstawowych na ciekach: „K. Fabryczny w km 0+000 – 2+850, obręb m. Krępa, gm. Zielona Góra oraz K. Kolejowy w km 0+000 – 4+060, obręb m. Nietków, gm. Czerwieńsk”, (8) wykonanie robót związanych z konserwacją urządzeń melioracji wodnych podstawowych na ciekach: „K. Południowy w km 0+000 - 6+700, obręb m. Sycowice, gm. Czerwieńsk oraz K. Stary w km 0+000 - 1+550, obręb m. Jany, gm. Zielona Góra”, (9) konserwacja bieżąca Rzeki kanał Pomorski 0+000÷10+500 gm. Czerwieńsk, Sulechów.

W Gminie Czerwieńsk prowadzony jest także stały monitoring wałów przeciwpowodziowych.

Wojewoda Lubuski w dniu 7 czerwca 2013 r. przyznał dotację podmiotową na 2013 rok dla Gminnych Spółek Wodnych działających na terenie województwa lubuskiego, których podstawowym zadaniem jest utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Dla Gminnej Spółki Wodnej w Czerwieńsku przyznano 11 150 zł.

- W 2013 r. na terenie Gminy Czerwieńsk funkcjonowało 5 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP), które stanowią ważny element systemu bezpieczeństwa publicznego. Zadania OPP wynikają z ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. OSP realizują zadania na rzecz ochrony ludności, ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa, a także prowadziły na szeroką skalę działania profilaktyczne skierowane głównie do młodzieży. Podstawowymi celami i zadaniami OSP wynikającymi m.in. z ich statutów jest prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów oraz innych zdarzeń niebezpiecznych i klęsk, a także informowanie ludności i istniejących zagrożeniach.

W trakcie realizacji ww. zadań jednostki OSP ściśle współpracują z jednostkami organizacyjnymi Państwowej Straży Pożarnej oraz innymi podmiotami i instytucjami w celu zapewnienia bezpieczeństwa obywateli na terenie gminy Czerwieńsk. W 2013 r. jednostki OSP działające na terenie gminy Czerwieńsk brały czynny udział w akcjach ratowniczych, tj. 111 pożarach i 28 miejscowych zagrożeniach.

W 2013 r. Minister Spraw Wewnętrznych wręczył OSP w Nietkowie nagrodę dla najlepszej jednostki OSP województwa lubuskiego nie będącej w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym.

W 2013 r. w Gminie Czerwieńsk zrealizowano projekt pn. „Moje Marzenie: Zostać Strażakiem”. Projekt współfinansowany był z programu „Młodzież w Działaniu”. Wnioskodawcą projektu było Stowarzyszenie na rzecz Ochrony Zabytków i Rozwoju Kulturalno – Oświatowego Mieszkańców Leśniowa Wielkiego, Leśniowa Małego i Sudołu we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Leśniowie Wielkim. Projekt zakładał stworzenie młodzieżowej drużyny pożarniczej przy jednostce Ochotniczej Straży Pożarnej w Leśniowie Wielkim.

- Działania na rzecz poprawy infrastruktury w kontekście bezpieczeństwa Gminy:
 - (1) sprawdzono oznakowanie zarówno pionowe, jak i poziome (w wielu miejscach zostało odnowione);
 - (2) dokonano remontów dróg i chodników;
 - (3) przeprowadzona została modernizacja oświetlenia dróg, chodników i przystanków autobusowych na terenie gminy (oddano do użytku 16 lamp oświetlenia ulicznego i zmodernizowano 15 dalszych).
- Przeciwdziałanie patologiom społecznym: Sprawy związane z przeciwdziałaniem patologiom społecznym są opracowywane w formie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Sprawozdanie z realizacji Programu jest corocznie przedkładane Radzie Miejskiej w Czerwieńsku.

W ramach poprawy porządku i bezpieczeństwa publicznego Rada Miejska w Czerwieńsku przyjęła następujące uchwały:

- ✓ nr XII/117/12 w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Czerwieńsk na lata 2011-2032” (w dniu 25 kwietnia 2012 roku Rada Miejska W Czerwieńsku podjęła uchwałę nr XIII/127/12 zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Czerwieńsk na lata 2011-2032”);
- ✓ nr XVIII/190/12 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013;
- ✓ nr XVIII/191/12 w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2015;
- ✓ nr XVIII/192/12 w sprawie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 dla Gminy w Czerwieńsku;
- ✓ nr XVIII/193/12 w sprawie uchwalenia Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia w Gminie Czerwieńsk na lata 2013-2015;
- ✓ nr XVIII/194/12 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2018.

Monitorowanie postępu realizacji celu **3.2** Poprawa dostępności i jakości usług medycznych prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 10.

Tabela 10. Wskaźniki monitorowania celu 3.2 Poprawa dostępności i jakości usług medycznych

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2103
1.	nakłady na remont i modernizację placówek ochrony zdrowia	zł	0	0	0
2.	liczba wyremontowanych i zmodernizowanych placówek ochrony	szt.	0	0	0
3.	powierzchnia wyremontowanych i zmodernizowanych placówek ochrony	m ²	0	0	0
4.	liczba programów z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia	szt.	6	7	7
5.	wydatki na ochronę zdrowia ogółem na 1 mieszkańca	zł	0,9	29,55	29,02
6.	liczba mieszkańców na 1 lekarza specjalistę	osoba	1409	1377	1372
7.	liczba specjalistycznych usług medycznych	szt.	6	7	7
8.	nakłady na dofinansowanie usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych	zł	130 250	151 123	152 390

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Działania na rzecz poprawy dostępności i jakości usług medycznych w 2013 r. w Gminie Czerwieńsk realizowane były poprzez:

- plany i programy operacyjne, do których należą: (1) Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia w Gminie Czerwieńsk na lata 2013 – 2015, (2) Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015 dla Gminy Czerwieńsk, w ramach którego otworzono gabinet psychoterapeutyczny (3) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013 w zakresie działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu oraz wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, (4) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2015 w zakresie działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i zapobiegawczych, zmierzających do ograniczania problemów narkomanii, szkód zdrowotnych i społecznych wywołanych uzależnieniami oraz wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w tym zakresie. Bezpośrednio dla gminy Czerwieńsk istotny jest również Program Ochrony Zdrowotny Powiatu Zielonogórskiego na lata 2007-2013.
- inicjowanie i wspieranie programów profilaktycznych: (1) programu profilaktyki raka szyjki macicy (NZOZ Specjalistyczna Przychodnia Lekarska „Agia Medica”), (2) programu profilaktyki chorób układu krążenia (program realizuje lekarz podstawowej opieki zdrowotnej), (3) programu

profilaktyki gruźlicy (program realizują pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej dla swojej populacji pacjentów), programu profilaktyki raka piersi;

- program szczepień finansowany ze środków własnych gminy: szczepienia przeciw wirusowi HPV¹²;
- inicjowanie i wspieranie pozalekcyjnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami oraz do ich rodziców – szkolne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz edukacji zdrowotnej dla dzieci i ich rodziców, np. Tydzień Promocji Zdrowia w Nietkowie;
- zlecenie zadań publicznych gminy w drodze otwartych konkursów ofert, na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zgodnie z programem współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym z zakresu ochrony i promocji zdrowia;
- edukację w zakresie pierwszej pomocy oraz promocja honorowego dawstwa krwi i oświaty zdrowotnej.

Monitorowanie postępu realizacji celu **3.3** Aktywizacja społeczności lokalnej prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 11.

Tabela 11. Wskaźniki monitorowania celu 3.3 Aktywizacja społeczności lokalnej

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	udział mieszkańców w wyborach	%	41,5	0	0
2.	udział mieszkańców w organizacjach pozarządowych	%	4,39	4,39	4,39
3.	udział mieszkańców gminy w rozwiązywanie problemów społecznych	%	2,2	2,2	2,2
4.	udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym	%	0	0	0
5.	liczba programów aktywizujących mieszkańców	szt.	7	8	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

W 2013 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku kontynuował realizację projekt pn. „Program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych w Gminie Czerwieńsk w latach 2008-2013”. Projekt związany z pobudzaniem aktywności społecznej i zawodowej osób bezrobotnych został przyjęty do realizacji w komponencie regionalnym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubuskim w ramach poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Celem głównym projektu było zwiększenie potencjału społeczno – zawodowego 72 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym będących klientami OPS w okresie od 01.01.2011 r. do 31.12.2013 r. przy użyciu instrumentów aktywnej integracji. Kwota dofinansowania wynosiła 303 018,42 zł. Grupę docelową w projekcie stanowiły osoby, które były klientami OPS, a w szczególności osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, u których zasadniczymi problemami było bezrobocie oraz problemy opiekuńczo-wychowawcze, a także otoczenie grupy docelowej, tj. członkowie ich rodzin (małżonkowie, konkubenci, dzieci, rodzice), sąsiedzi i inni mieszkańcy. Wsparciem w projekcie, na koniec 2013 r., objęto 104 osób, w tym 79 osób bezrobotnych, 16 nieaktywnych zawodowo, 9 zatrudnionych, które były zagrożone wykluczeniem społecznym, a jednocześnie były osobami w wieku aktywności zawodowej (15-64 lat) oraz korzystały ze świadczeń pomocy społecznej. Wśród uczestników projektu było 14 osób, które posiadały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz 69 osób z terenów wiejskich.

W ramach zadania „aktywna integracja” zatrudniono 2 asystentów rodziny, których zadaniem było wspieranie osób uczestniczących w projekcie przy wypełnianiu ról w rodzinie, doradztwo w zakresie rozwiązywania problemów, pomoc w zapanowaniu nad ich własnym życiem, nauka wcielania w życie tego, czego dowiedzieli się i nauczyli w trakcie terapii psychologicznej. Przeprowadzono szkolenie z zakresu aktywizacji zawodowej, poprzedzone wcześniejszym wsparciem psychologa, którego celem było podniesienie samooceny oraz motywacja do dalszego rozwoju. W ramach zadania „praca socjalna” oraz „zasilki i pomoc w naturze” zatrudniono 2 pracowników socjalnych oraz dodatkowo

¹² Lubuska Strategia Ochrony Zdrowia na lata 2014 – 2020, projekt, s. 91.

specjalistów dla 3 pracowników socjalnych zatrudnionych już w OPS, którzy realizowali Kontrakty Socjalne (KS) z uczestnikami projektu oraz współpracowali z asystentem rodziny.

Osoby niepełnosprawne z terenu Gminy Czerwieńsk kierowane były do Powiatowego Ośrodka Wsparcia „Parasol” w Zielonej Górze, który uczestnikom zapewniał pomoc psychologiczną, pedagogiczną, rehabilitację ruchową, pomoc pielęgniarstwa i socjalną. W ramach zajęć w „Parasolu” odbywały się zajęcia w sekcjach: artystycznej, twórczej, robótek ręcznych, komputerowej, kulinarnej. Ponadto osoby niepełnosprawne brały udział w imprezach okolicznościowych i rekreacyjnych, wyjazdach integracyjnych oraz życiu kulturalnym miasta. W 2013 r. w warsztatach zorganizowanych w Powiatowym Ośrodku Wsparcia „Parasol” w Zielonej Górze uczestniczyły 3 osoby niepełnosprawne z Gminy Czerwieńsk.

W ramach współpracy Gminy Czerwieńsk z organizacjami pozarządowymi corocznie uchwalany jest program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. W dniu 31 października 2012 r. Rada Miejska w Czerwieńsku podjęła uchwałę nr XVII/178/12 w sprawie Programu Współpracy Gminy Czerwieńsk z organizacjami pozarządowymi na 2013 rok. Głównym celem programu jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa między Gminą a organizacjami pozarządowymi, a także wspieranie ich w realizacji ważnych celów społecznych w szczególności poprzez: efektywne wykorzystanie społecznej aktywności w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców gminy, umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za swoje otoczenie, wspólnotę lokalną, poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych, wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych oraz udział zainteresowanych organizacji pozarządowych przy tworzeniu programu współpracy¹³. Program reguluje zakres współpracy i określa jej formy. W ramach programu władze gminy ogłaszają otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych, powierzają oraz wspierają wykonanie zadań ujętych w programie.

W 2013 r. Burmistrz Czerwieńska, działając na podstawie art. 11 i art.13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz uchwały nr XVII/178/12 Rady Miejskiej w Czerwieńsku z dnia 31 października 2012 roku w sprawie Programu Współpracy Gminy Czerwieńsk z organizacjami pozarządowymi na rok 2013, powierzył zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu w Gminie Czerwieńsk następującym organizacjom pozarządowym: Klub Sportowy „PIAST” Czerwieńsk (upowszechnianie piłki nożnej w miejscowości Czerwieńsk), Ludowy Klub Sportowy „Odra” Nietków (upowszechnianie piłki nożnej w miejscowości Nietków), Klub Sportowy „SPARTA” Nietkowiec (upowszechnianie piłki nożnej w miejscowości Nietkowiec), Ludowy Zespół Sportowy „START-PŁOTY”(upowszechnianie piłki nożnej w miejscowości Płoty), Ludowy Zespół Sportowy „ZNICZ” Leśniów Wielki (upowszechnianie piłki nożnej w miejscowości Leśniów Wielki), Stowarzyszenie Taneczne „HIT” (upowszechnianie kultury fizycznej w zakresie Rock'n'Roll'a akrobatycznego w gminie Czerwieńsk), Czerwieńskie Stowarzyszenie Tenisowe (upowszechnianie kultury fizycznej w zakresie tenisa ziemnego w miejscowości Czerwieńsk). Podstawowym celem tych zadań było umożliwienie powszechnego dostępu i udział mieszkańców Gminy Czerwieńsk w formach aktywności fizycznej na jej terenie.

Działania Gminy Czerwieńsk w 2013 r. ukierunkowane były w szczególności na tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej wśród mieszkańców Gminy¹⁴.

Zwiększenie integracji mieszkańców gminy Czerwieńsk możliwe było dzięki realizacji projektu:

- pn. „Partnerskie Dni Czerwieńska 2013” w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007 – 2013. Gmina Czerwieńsk wraz z zaprzyjaźnionym Miastem Drebkau w dniach 17-19.05.2013 roku zorganizowała uroczyste obchody Święta Miasta pn.: „Partnerskie Dni Czerwieńska 2013”. Celem projektu było zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym gminy, poprzez organizację imprezy kulturalno-rekreacyjnej. „Partnerskie Dni Czerwieńska 2013” to impreza, która pobudza aktywność społeczności lokalnej, wpływa na promocję gminy, a tym samym przyczynia się do podniesienia jakości życia.

¹³ Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego, Gorzów Wielkopolski, dnia 7 listopada 2012 r., poz. 2050.

¹⁴ Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Czerwieńsk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za 2013 rok.

- pn. „XIV Polska - Niemiecki Familijny Rajd Rowerowy – Czerwieńsk” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (oraz ze środków budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007 – 2013 w ramach „Europejskiej Współpracy Terytorialnej”. Rajd został zorganizowany przez Czerwieńskie Towarzystwo Turystyczne we współpracy z partnerem niemieckim oraz władzami samorządowymi miast partnerskich tj. Gminy Czerwieńsk i Drebkau w Niemczech.
- pn. „Święto Plonów 2013” zorganizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Czerwieńsku w ramach. Jest to projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013, Fundusz Małych Projektów i Projekty Sieciowe Euroregionu Sprewa-Nysa-Bóbr oraz budżetu państwa „Pokonywać granice poprzez wspólne inwestowanie w przyszłość”. W 2013 r. Święto Plonów w Gminie Czerwieńsk odbyło się we wsi Leśniów Mały. W ramach imprezy dożynkowej uformowano barwny korowód, w którym uczestniczyli Starostowie Dożynek, poczty sztandarowe OSP i delegacje wieńcowe, Rady Sołeckie, Koła Gospodyń Wiejskich, a także przedstawiciele instytucji rządowych, samorządowych i przedsiębiorcy oraz goście z Gminy Drebkau, biorący udział w Turnieju Gmin Partnerskich. W trakcie dożynek rozstrzygnięto konkursy na najpiękniejszy wieniec dożynkowy oraz wręczono nagrody w konkursie na najpiękniejszą posesję gminną. Konkurs na najpiękniejszą gminną posesję miał na celu zachęcanie wszystkich mieszkańców gminy do dbałości o swoje najbliższe otoczenie. Podczas Święta Plonów zorganizowano Turniej Gmin Partnerskich. W 2013 roku była to czternasta edycja tej imprezy. Obok zmagani sportowych odbyły się również występy artystyczne. Atrakcją uroczystości dożynkowych były także stoiska promocyjne. Konkurs miał na celu aktywizację i integrację społeczności wiejskich, a jego założeniem było, aby każda wieś zaprezentowała swój dorobek kulturalny, sportowy i artystyczny.
- pn. „Partnerskie Spotkania Familijne – Postaw na Rodzinę II” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013, Funduszu Małych Projektów Euroregionu Sprewa-Nysa-Bóbr oraz budżetu państwa. Realizatorem projektu był Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Czerwieńsku. W 2013 r. hasłem programu było „Pokonywać granice poprzez wspólne inwestowanie w przyszłość”. Nowy pomysł na partnerskie spotkania to efekt realizacji przez Gminę Czerwieńsk programu „Postaw na rodzinę”, którego głównym założeniem było wzmacnianie więzi rodzinnych, stanowiących najlepszą ochroną dzieci i młodzieży przed wszelkimi patologiami i przemocą. W ramach projektu zorganizowano cykl spotkań plenerowych w pięciu wsiach Gminy Czerwieńsk, na które zaproszono wielopokoleniowe rodziny z gminy Czerwieńsk oraz partnerskiej Gminy Drebkau. Głównym założeniem programu jest integracja międzypokoleniowa oraz wspieranie nowych i istniejących już kontaktów polsko - niemieckich.

W 2013 r. Rada Miejska w Czerwieńsku przyjęła uchwałę nr XXIII/242/13 w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Czerwieńsk.

Monitorowanie postępu realizacji celu **3.4** Poprawa warunków funkcjonowania służb bezpieczeństwa publicznego prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 12.

Tabela 12 Wskaźniki monitorowania celu 3.4 Poprawa warunków funkcjonowania służb bezpieczeństwa

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba zakupionego specjalistycznego sprzętu dla służb bezpieczeństwa publicznego	szt.	2	8	0
2.	nakłady na funkcjonowanie służb bezpieczeństwa publicznego	zł	137 623,06	178 156,93	161 527,09
3.	liczba narzędzi analizowania i prognozowania zagrożeń	szt.	2	0	0

4.	liczba szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe funkcjonariuszy służb mundurowych i pracowników służb miejskich	szt.	5	6	6
----	---	------	---	---	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Monitorowanie postępu realizacji celu **4.1.** Wzrost wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w usługach publicznych, gospodarstwach domowych i sektorze przedsiębiorstw prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 13.

Tabela 13. Wskaźniki monitorowania celu 4.1. Wzrost wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w usługach publicznych, gospodarstwach domowych i sektorze przedsiębiorstw

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	odsetek gospodarstw domowych z dostępem do szerokopasmowego Internetu	%	12,9	12,9	19,25
2.	odsetek podmiotów gospodarczych z dostępem do szerokopasmowego Internetu	%	6,8	8,8	12,3
3.	odsetek szkół podłączonych do Internetu szerokopasmowego	%	100,0	100,0	100,0
4.	odsetek urzędów podłączonych do Internetu szerokopasmowego	%	100,0	100,0	100,0
5.	liczba inicjatyw (działań) promujących korzystanie z Internetu	szt.	1	2	3
6.	liczba opracowanych i wdrożonych programów szkoleń z zakresu obsługi komputera oraz korzystania z Internetu	szt.	1	2	3
7.	liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu obsługi komputera oraz korzystania z Internetu	osoba	50	110	153
8.	liczba punktów dostępu do Internetu w miejscach publicznych	szt.	5	5	14
9.	liczba osób korzystających z Internetu w miejscach publicznych	osoba	120	150	250
10.	nakłady na rozbudowę i modernizację infrastruktury informatycznej urzędów	zł	50 000,00	30 000,00	50 000,00
11.	liczba systemów informatycznych ułatwiających załatwianie spraw administracyjnych w urzędach	szt.	4	4	4
12.	liczba usług administracji publicznej dostępnych on-line	szt.	1	2	2
13.	liczba przeszkolonych nauczycieli w zakresie ICT	osoba	5	4	4
14.	liczba wdrożonych w szkołach nowoczesnych rozwiązań technicznych tj. sieci radiowe, urządzenia multimedialne	szt.	6	3	9
15.	liczba elektronicznych materiałów i środowisk uczenia się w szkołach	szt.	6	6	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

W celu realizacji zadań tj.: „stworzenie dostępu do szerokopasmowego Internetu”, „podniesienie poziomu świadomości i umiejętności mieszkańców w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT)”, „poprawa dostępu do Internetu w miejscach publicznych”, „informatyzacja urzędów (E-urząd)”, „unowocześnienie funkcjonowania szkół poprzez wprowadzenie koncepcji e-szkoła” od 2012 r. w Gminie Czerwieńsk jest realizowany projektu nr POIG.08.03.00-08-097/10 „Internet dla mieszkańców Gminy Czerwieńsk – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu”. Projekt ten jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Dotacje na Innowacje” „Inwestujemy w Waszą przyszłość” Oś priorytetowa 8. „Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności

gospodarki” Działanie 8.3. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion”. Wartość projektu – 4 746 239,36 zł. Udział Unii Europejskiej – 3 991 803,45 zł.

Głównym celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu społeczności Gminy Czerwieńsk, poprzez zapewnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu, niezbędnego sprzętu i oprogramowania, a także pomocy technicznej przy instalowaniu sprzętu w gospodarstwach domowych (153 zestawów komputerowych) i 9 jednostkach podległych Gminie Czerwieńsk (18 zestawów komputerowych) przez okres realizacji projektu tj. do 31 grudnia 2014 oraz 5 lat po jego zakończeniu dla zachowania trwałości projektu, czyli do końca roku 2019. Projekt obejmuje następujące typy działań:

- dostarczenie i instalację sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem na miejscu w 153 gospodarstwach domowych, w których zamieszkuje osoba zakwalifikowana do udziału w projekcie oraz dostarczenie Internetu przez okres realizacji projektu tj. do 31 grudnia 2014 r. plus 5 lat po zakończeniu jego realizacji; udostępnienie sprzętu komputerowego jest realizowane na zasadzie umowy użyczenia sporządzonej pomiędzy Realizatorem projektu (Gminą Czerwieńsk) a Beneficjentem Ostatecznym (osobą lub gospodarstwem domowym wybranym w wyniku rekrutacji), a w przypadku osób niepełnoletnich i niepełnosprawnych rodzica bądź opiekuna prawnego,
- szkolenia z zakresu podstawowej obsługi komputera oraz korzystania z Internetu,
- opiekę administratorską i serwisową sprzętu i oprogramowania,
- ewentualną modernizację sprzętu i aktualizację oprogramowania.

Dzięki wprowadzeniu powszechnego dostępu do szerokopasmowego Internetu będzie możliwe wdrożenie m.in. programu e-urząd, pozwalającego na łatwe i szybkie komunikowanie się z urzędem we wszystkich sprawach dotyczących relacji obywatel-gmina, bez potrzeby osobistego przybywania do siedziby Gminy.

Przebieg realizacji projektu w 2013 r.:

- W okresie od 23.07.2013 r. do 01.08.2013 r. przeprowadzono szkolenia dla wybranych 153 gospodarstw domowych objętych wsparciem oraz 9 osób z jednostek podległych Gminie biorących udział w projekcie. Szkolenia odbyły się w gminnych placówkach oświatowych tj. Gimnazjum w Czerwieńsku, Szkoła Podstawowa w Nietkowie, Szkoła Podstawowa w Nietkowicach. Szkolenia odbywały się w 10-cio osobowych grupach, po 10 godzin (w ciągu dwóch dni szkoleniowych). Wszyscy otrzymali materiały szkoleniowe oraz certyfikaty potwierdzające ukończenie kursu obsługi komputera i aplikacji internetowych. Szkolenia miały na celu zapoznanie Beneficjentów Ostatecznych z podstawową obsługą komputera i Internetu. Przyczyniły się do nabycia nowych umiejętności.
- W dniu 18 września 2013 r. Gmina Czerwieńsk podpisała umowę z wykonawcą – STIMO Niedzielski Sp. J. z siedzibą w Krośnie, woj. podkarpackie, który w ramach realizacji projektu odpowiedzialny jest za dostawę łącza internetowego wraz z zarządzaniem, administrowaniem i serwisowaniem siecią internetową dla 153 Beneficjentów Ostatecznych i 9 jednostek podległych Gminie Czerwieńsk.
- Zgodnie z harmonogramem rzeczowym realizacji projektu w III kwartale 2013 r. zainstalowano zestawy komputerowe w gospodarstwach domowych. Beneficjenci podpisali również umowy użyczenia.
- 4 listopada 2013 r. w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Czerwieńsk został podpisany protokół odbioru końcowego projektu.
- 05.11.2013 r. w Publicznej Szkole Podstawowej z Oddziałem Integracyjnym im. Jana Brzechwy w Nietkowicach i 06.11.2013 r. w Gimnazjum im. Jana Pawła II w Czerwieńsku odbyły się uroczyste konferencje poświęcone oddaniu do użytkowania Gminnej Sieci Dostępowej do Internetu szerokopasmowego.

Całkowity koszt realizacji projektu wynosi 4 746 239,36 zł, całkowita kwota wydatków kwalifikowanych – 4 696 239,36 zł, wkład własny Gminy Czerwieńsk w odniesieniu do całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu wynosi 0,00 zł. Koszty całkowite poniesione w 2012 r. – 26 492,00 zł.

Monitorowanie postępu realizacji celu **4.2.** Poprawa stanu infrastruktury placówek oświatowych prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 14.

Tabela 14. Wskaźniki monitorowania celu 4.2. Poprawa stanu infrastruktury placówek oświatowych

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba nowo powstałych sal gimnastycznych	szt.	1	0	0
2.	liczba zmodernizowanych sal gimnastycznych	szt.	0	1	0
3.	liczba rozbudowanych i zmodernizowanych placów zabaw	szt.	1	4	0
4.	liczba zmodernizowanych przedszkoli	szt.	1	1	1
5.	liczba zmodernizowanych szkół	szt.	4	2	2
6.	wydatki na budowę sal gimnastycznych na 1 mieszkańca	zł	406,60	143,50	0
7.	wydatki na modernizację sal gimnastycznych na 1 mieszkańca	zł	0	1,06	0
8.	wydatki na rozbudowę i modernizację placów zabaw na 1 mieszkańca	zł	6,30	11,89	5,30
9.	wydatki na modernizację przedszkoli na 1 mieszkańca	zł	37,60	9,91	6,70
10.	wydatki na modernizację szkół na 1 mieszkańca	zł	6,43	14,03	113,08
11.	powierzchnia wybudowanych sal gimnastycznych	m ²	2495	0	0
12.	powierzchnia zmodernizowanych sal gimnastycznych	m ²	260	120	0
13.	powierzchnia rozbudowanych i zmodernizowanych placów zabaw	m ²	525	2100	0
14.	powierzchnia zmodernizowanych przedszkoli	m ²	300	600	396
15.	powierzchnia zmodernizowanych szkół	m ²	1600	950	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

W ramach zadania „Remont i modernizacja budynków szkół i przedszkoli” w 2013 r. zrealizowano następujące inwestycje:

1. Przedszkole w Czerwieńsku – ocieplenie częściowe budynku na ul. Kwiatowej, przebudowa schodów, częściowe ogrodzenie (koszt – 31 600,00).
2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Czerwieńsku – modernizacja/wymiana urządzeń w kotłowni (koszt – 10 821,00 zł) oraz termomodernizacja budynku szkoły (całkowity koszt – 1 054 459,18 zł, w tym instalacja solarna – 259 172,25 zł, termomodernizacja – 795 286,93 zł).
3. Publiczna Szkoła Podstawowa w Leśniowie Wielkim – modernizacja/wymiana urządzeń w kotłowni – wymiana ogrzewania z olejowego na gazowe (koszt 4 800,00 zł).
4. Publiczna Szkoła Podstawowa w Nietkowicach – modernizacja/wymiana urządzeń w kotłowni, wymiana podłogi w oddziale przedszkolnym (koszt – 23 465 zł).
5. Publiczna Szkoła Podstawowa w Nietkowie – modernizacja/wymiana urządzeń w kotłowni, urządzeń kanalizacyjnych, oświetlenia, uszczelnienie dachu (koszt – 12 600,00 zł).
6. Publiczna Szkoła Podstawowa w Leśniowie Wielkim – remont budynku szkoły (koszt – 17 564 zł).
7. Publiczna Szkoła Podstawowa w Czerwieńsku - remont budynku szkoły (koszt – 8 950 zł).

Monitorowanie postępu realizacji celu **4.3.** Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 15.

Tabela 15. Wskaźniki monitorowania celu 4.3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	wydatki na dostosowanie przedszkoli i szkół do potrzeb	zł	63 100,00	136 137,00	83 600,00

	uczniów niepełnosprawnych				
2.	liczba programów zajęć wyrównawczych	szt.	21	35	30
3.	liczba uczniów uczestniczących w zajęciach wyrównawczych	osoba	451	190	77
4.	nakłady na realizację zajęć wyrównawczych	zł	544 127,00	151 620,00	12 220,00
5.	liczba organizowanych zajęć pozalekcyjnych	szt.	36	12	15
6.	liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych	osoba	700	375	139
7.	nakłady na realizację zajęć pozalekcyjnych	zł	900 050,00	200,00	46 840,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

W celu realizacji zadania „dostosowanie placówek edukacyjnych do potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej” w 2013 r. w Gminie Czerwieńsk prowadzono prace w PSP w Czerwieńsku, PSP w Leśniowie Wielkim, PSP Nietkowie, PSP Nietkowicach oraz w Przedszkolu w Czerwieńsku. Łącznie na realizację tego zadania wydano 83 286,00 zł.

W 2013 r. zadania „wsparcie programów zajęć wyrównawczych” oraz „doskonalenie systemu zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych” były realizowane we wszystkich publicznych placówkach oświatowych w Gminie Czerwieńsk. Zadania te były realizowane w ramach następujących programów współfinansowanych ze środków EFS:

- 1) „Klucz do sukcesu Twojego dziecka”. Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej.

Okres realizacji projektu: wrzesień 2011 r. – lipiec 2013 r.. Aplikowana kwota dofinansowania z EFS – 705 285,59 zł, wkład Gminy Czerwieńsk – 10 579,28 zł.

W 2013 r. w projekcie uczestniczyło 42 dzieci. W ramach projektu zrealizowano :

- wydłużenie czasu pracy „0” o 2 godz. dziennie,
- utworzenie dodatkowego oddziału dla dzieci 3 – 5 letnich,
- zajęcia z preorientacji zawodowej,
- zajęcia taneczne,
- zajęcia rytmiczno – muzykalniające,
- zajęcia z j. angielskiego,
- spotkania z psychologiem.

Aby osiągnąć główny cel projektu – zmniejszenie nierówności w dostępie do edukacji przedszkolnej i podniesienie jakości edukacji – uelastyczniono i dostosowano ofertę przedszkola do rzeczywistych potrzeb dzieci i rodziców. Edukacją przedszkolną objęto 42 dzieci w wieku 3-5 lat dotychczas nieuczęszczających do przedszkola – dla tych dzieci utworzono dodatkowy oddział przy ul. Kwiatowej w Czerwieńsku. Wydłużono czas funkcjonowania oddziału „0” z 5h do 7h dziennie. Celem zwiększenia kompetencji językowych i rytmiczno-tanecznych zaproponowano wszystkim dzieciom udział w bezpłatnych zajęciach z języka angielskiego, tańca i rytmiki. Wprowadzono innowacyjny program preorientacji zawodowej, dostosowany do możliwości dzieci. Przedszkole wzbogaciło się o nowe sprzęty, zabawki, pomoce dydaktyczne, laptopy, tablicę interaktywną. W 2013 r. dzieci korzystały m.in. z bezpłatnych wyjazdów terenowych.

- 2) „Idziemy po sukces”. Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałania 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych. Główny cel projektu to wsparcie indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych uczniów klas I-III Szkół Podstawowych w Gminie Czerwieńsk. Wartość projektu to 148 914, 80 zł. Gmina Czerwieńsk realizowała powyższy projekt bez wkładu własnego. Okres realizacji projektu to wrzesień 2012 r. - czerwiec 2013 r. W 2013 r. projekt był realizowany przez wszystkie publiczne

szkoły podstawowe w Gminie Czerwieńsk. Objętych projektem było 181 uczniów klas I – III. Zadania realizowane w projekcie to:

- indywidualizacja procesu nauczania,
- zminimalizowanie dysfunkcji rozwojowych wśród dzieci klas I – III,
- trudności w czytaniu i pisaniu, zagrożenie ryzykiem dysleksji,
- trudności w zdobywaniu umiejętności matematycznych,
- zaburzenia rozwoju mowy,
- problemy w komunikacji społecznej,
- gimnastyka korekcyjna,
- zajęcia terapeutyczne,
- praca z uczniem zdolnym.

- 3) „Gimnazjum w Czerwieńsku – firma z pełną odpowiedzialnością”. Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałania 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych.

Okres realizacji projektu: 01.08.2013 r. – 28.02.2015 r.

Przedmiotem projektu jest sprawnie działająca firma z pełną odpowiedzialnością, obejmująca następujące działy: dział zarządzania zasobami ludzkimi, dział produkcji, dział promocji i marketingu, dział współpracy międzynarodowej oraz dział socjalny.

W 2013 r. w gimnazjum organizowane były następujące zajęcia:

- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
- zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania z informatyki, matematyki, fizyki, chemii, biologii, geografii, języka polskiego, języków obcych, historii, fotografii i grafiki komputerowej, multimedialnych,
- terapia zajęciowa: klub odpowiedzialnego rodzica, teatr profilaktyczny, ergoterapia – zajęcia ceramiczne,
- indywidualne i zawodowe poradnictwo edukacyjno-zawodowe.

W 2013 r. w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości uczniowie gimnazjum uczestniczyli w zajęciach z doradztwa zawodowego i przedsiębiorczości.

Powyższe projekty miały na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych. Zadania zostały przygotowane tak, aby na każdym etapie edukacyjnym uczeń mógł realizować swoje zainteresowania lub korygować trudności. Każda szkoła została wyposażona w dodatkowe pomoce dydaktyczne, sprzęt, meble. Zatrudniono specjalistów takich jak: psychologów, instruktorzy (narty, pływanie), lektorzy językowi, nauczyciele posiadający wysokie kwalifikacje i uprawnienia. Uczniowie uczestniczyli w wycieczkach na terenie kraju i za granicą.

Monitorowanie postępu realizacji celu **4.4**. Podniesienie jakości usług edukacyjnych 4.3. prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 16.

Tabela 16. Wskaźniki monitorowania celu 4.4. Podniesienie jakości usług edukacyjnych

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba godzin nauki języków obcych w ciągu tygodnia	godz.	448	325	340
2.	liczba języków obcych na 1 ucznia	szt.	1,6	2	2
3.	liczba szkół prowadzących współpracę międzynarodową	szt.	2	4	4
4.	liczba uczniów biorących udział w międzynarodowej wymianie młodzieży	osoba	60	130	110
5.	liczba szkoleń/kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe nauczycieli	szt.	270	87	152
6.	liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach/kursach	osoba	120	87	152

	podnoszących kwalifikacje zawodowe				
7.	liczba nowoczesnych pomocy dydaktycznych	szt.	160	450	170

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Zadanie „wymiana młodzieży i współpraca międzynarodowa szkół” jest realizowane przez Gimnazjum im. Jana Pawła II w Czerwieńsku, które współpracuje z Reichsstadt-Gymnasium o.d.T. (Rothenburg ob der Tauber) oraz Publiczną Szkołą Podstawową w Nietkowie, która współpracuje z Szkołą Podstawową w Kliez.

W ramach zadania „zwiększenie możliwości systematycznego podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli” w 2013 r. 152 nauczycieli pracujących w szkołach znajdujących się na terenie Gminy Czerwieńsk uczestniczyło w szkoleniach/kursach:

- z zakresu zarządzania i organizacji pracy szkoły,
- tzw. przedmiotowo-metodycznych,
- z zakresu tworzenia narzędzi badawczych,
- kwalifikacyjnych – terapia pedagogiczna, oligofrenopedagogika, resocjalizacja.

Monitorowanie postępu realizacji celu **4.5**. Tworzenie warunków do podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności mieszkańców gminy – promocja uczenia się przez całe życie prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 17.

Tabela17. Wskaźniki monitorowania celu **4.5** Tworzenie warunków do podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności mieszkańców gminy – promocja uczenia się przez całe życie

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba programów podnoszących kwalifikacje zawodowe osób dorosłych	szt.	1	1	1
2.	Liczba osób w wieku poza szkolnym uczestniczących w kursach/szkoleniach ¹⁾	osoba	49	49	113
3.	Liczba utworzonych uniwersytetów trzeciego wieku	szt.	0	0	0
4.	Nakłady na kursy/szkolenia osób dorosłych	zł	0	0	0
5.	Nakłady na utworzenie i funkcjonowanie uniwersytetów trzeciego wieku	zł	0	0	0

¹⁾ w tym:

- liczba uczestników „Programu aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych w Gminie Czerwieńsk w latach 2008-2013”: 2011 r. – 41, 2012 r. – 49, 2013 r. – 104.

liczba osób skierowanych na szkolenie do Centrum Integracji Społecznej w Zielonej Górze: 2011 r. – 8, 2012 r. – 0, 2013 r. -9.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku realizował projekt systemowy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, który był współfinansowany ze środków EFS np. „Program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych w Gminie Czerwieńsk w latach 2008-2013”. Uczestnikami projektu były osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne, uzależnione. W ramach projektu Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku organizował warsztaty zwiększające kompetencje zawodowe, m.in.. warsztaty z zakresu doradztwa zawodowego, warsztaty komputerowych, warsztaty z psychologiem, prawnikiem, dietetykiem. Warsztaty miały na celu zwiększenie kompetencji i wiedzy w zakresie gospodarowania środkami finansowymi (racjonalności dysponowania), zarządzania długiem, radzenia sobie z problemami życia codziennego (uzależnienia, problemy opiekuńczo-wychowawcze), aktywizacji zawodowej.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku zawarł porozumienie z Ochotniczym Hufcem Pracy w Zielonej Górze, w ramach którego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym organizowane są warsztaty z doradcami zawodowymi. Zorganizowane zostały m.in. zajęcia wyjazdowe do Gospodarstwa Agroturystycznego, gdzie uczestnicy mogli w sposób praktyczny nauczyć się gospodarowania zarówno środkami finansowymi, jakie mają w posiadaniu, ale również produktami żywnościowymi, które na ogół każdy w domu posiada. Ponadto zorganizowane były

zajęcia z kreowania wizerunku i metamorfozy w celu podniesienia samooceny, a także uświadomienia, że poszukując pracy ważne jest „pierwsze wrażenie”, czego podstawą jest dbanie o siebie i własny wizerunek.

W ramach działań podejmowanych na rzecz włączenia społecznego Gmina Czerwieńsk kierowała osoby m.in. długotrwale bezrobotne, uzależnione i niepełnosprawne do Centrum Integracji Społecznej w Zielonej Górze w ramach porozumienia zawartego z Miastem Zielona Góra. Uczestnicy mogli zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe w różnych specjalnościach zawodowych, brali również udział w szkoleniach z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, zajęciach z zakresu kreowania wizerunku, obsługi komputera, nauki języka obcego. W ramach oferty CIS obejmował uczestników wsparciem psychologa, doradcy zawodowego, psychoterapeuty, pracownika socjalnego.

Monitorowanie postępu realizacji celu **5.1** Rozwój infrastruktury turystycznej prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 18.

Tabela 18. Wskaźniki monitorowania celu 5.1 Rozwój infrastruktury turystycznej

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2103
1.	liczba nowo powstałych szlaków turystycznych	szt.	4	0	0
2.	liczba odnowionych szlaków turystycznych	szt.	0	0	0
3.	długość nowopowstałych szlaków turystycznych	km	70	0	0
4.	długość odnowionych szlaków turystycznych	km	0	0	0
5.	liczba oznakowanych szlaków oraz atrakcji turystycznych	szt.	54	55	55
6.	liczba powstałych kompleksów turystyczno-kulturalnych oraz rekreacyjnych w pobliżu miejsc i obiektów atrakcyjnych turystycznie	szt.	1*	0	0
7.	powierzchnia powstałych kompleksów turystyczno-kulturalnych oraz rekreacyjnych w pobliżu miejsc i obiektów atrakcyjnych turystycznie	m ²	5000*	0	0
8.	liczba powstałych mini terenów rekreacyjno-sportowych	szt.	0	0	
9.	powierzchnia powstałych mini terenów rekreacyjno-sportowych	m ²	0	0	3
10.	liczba powstałych placów zabaw	szt.	3	2	1
11.	powierzchnia terenów zagospodarowanych na cele turystyczne i kulturalne	m ²	113 700	0	0
12.	powierzchnia zagospodarowanego nabrzeża rzeki Odry	ha	0	2	0,3
13.	liczba punktów widokowych	szt.	2	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

* Zbiorniki małej retencji wodnej, gm. Czerwieńsk – zbiornik Strużyna i zbiornik Czerwieńsk: odbiór końcowy 23.12.2011 r.

Monitorowanie postępu realizacji celu **5.2** Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 19.

Tabela 19. Wskaźniki monitorowania celu 5.2 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba nowo powstałych ścieżek rowerowych	szt.	0	0	0
2.	liczba zmodernizowanych ścieżek rowerowych	szt.	0	0	0
3.	długość wybudowanych ścieżek rowerowych	km	0	0	0
4.	długość zmodernizowanych ścieżek rowerowych	km	0	0	0
5.	liczba wybudowanych parkingów dla rowerów	szt.	0	0	0
6.	powierzchnia wybudowanych parkingów dla rowerów	m ²	0	0	0

7.	liczba zmodernizowanych parkingów dla rowerów	szt.	0	0	0
8.	powierzchnia zmodernizowanych parkingów dla rowerów	m ²	0	0	0
9.	liczba wybudowanych wielofunkcyjnych boisk sportowych	szt.	1	0	0
10.	liczba zmodernizowanych wielofunkcyjnych boisk sportowych	szt.	1	0	0
11.	powierzchnia wybudowanych wielofunkcyjnych boisk sportowych	m ²	3460	0	0
12.	powierzchnia zmodernizowanych wielofunkcyjnych boisk sportowych	m ²	1000	0	0
13.	nakłady na modernizację basenu w Czerwieńsku	zł	0	0	0
14.	powierzchnia zmodernizowanych obiektów rekreacyjno-sportowych	m ²	0	150	0
15.	liczba zmodernizowanych obiektów rekreacyjno-sportowych	szt.	0	1	0
16.	liczba nowo powstałych obiektów rekreacyjno-sportowych	szt.	0	1	0
17.	liczba wybudowanych przystani na rzece Odrze	szt.	0	0	0
18.	liczba osób korzystająca z nowej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	osoba	800	800	0
19.	liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów sportowo-rekreacyjnych	etat	0	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Monitorowanie postępu realizacji celu **5.3** Promocja walorów turystycznych gminy prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 20.

Tabela 20. Wskaźniki monitorowania celu 5.3 Promocja walorów turystycznych gminy

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2103
1.	liczba kampanii promujących walory turystyczne gminy	szt.	2	2	6
2.	liczba wyznaczonych terenów aktywności turystycznej w planach zagospodarowania przestrzennego	szt.	0	0	4
3.	powierzchnia wyznaczonych terenów aktywności turystycznej w planach zagospodarowania przestrzennego	ha	0	0	4
4.	liczba przygotowanych publikacji, folderów, ulotek itp. promujących walory turystyczne gminy	szt.	8	4	2
5.	liczba udziałów w targach i wystawach promujących walory turystyczne gminy	szt.	1	1	1
6.	liczba nowych lub zmodernizowanych lokalnych punktów informacji turystycznej	szt.	0	0	0
7.	liczba nowych stron internetowych poświęconych tematyce turystycznej	szt.	0	0	1
8.	liczba wypromowanych lokalnych produktów – marki kojarzonej z gminą	szt.	5	5	5
9.	„Program rozwoju turystyki dla Gminy Czerwieńsk”	szt.	0	0	0
10.	liczba osób korzystających z informacji turystycznej*	osoba	16 000	18 000	20 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

* ustalono na podstawie raportu odwiedzin stron internetowych o tematyce turystycznej

Monitorowanie postępu realizacji celu **5.4** Rozwój turystyki i agroturystyki prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 21.

Tabela 21. Wskaźniki monitorowania celu 5.4 Rozwój turystyki i agroturystyki

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba nowo powstałych hoteli, moteli, pensjonatów	szt.	0	0	0
2.	liczba nowo powstałych gospodarstw agroturystycznych	szt.	0	0	0
3.	liczba miejsc noclegowych w hotelach, motelach, pensjonatach	szt.	52	52	52
4.	liczba miejsc noclegowych agroturystycznych	szt.	0	0	4
5.	liczba nowo powstałych punktów gastronomicznych	szt.	0	1	0
6.	dochody budżetu gminy z turystyki i agroturystyki na 1 mieszkańca	zł	0	0	0
7.	liczba turystów zagranicznych odwiedzających gminę w skali roku	osoba	400	430	500
8.	liczba turystów krajowych odwiedzających gminę w skali roku osoba	osoba	5000	5000	5000
9.	liczba stałych miejsc pracy w obszarze turystyki i agroturystyki	etat	0	0	0
10.	liczba sezonowych miejsc pracy w obszarze turystyki i agroturystyki	etat	0	0	0
11.	liczba imprez skierowanych bezpośrednio do turystów	szt.	8	9	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Monitorowanie postępu realizacji celu **5.5** Ochrona i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego i historycznego prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 22.

Tabela 22. Wskaźniki monitorowania celu 5.5 Ochrona i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego i historycznego

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	kubatura obiektów zabytkowych poddanych procesom: konserwacji, renowacji, modernizacji, adaptacji	m ³	bd.	bd.	bd.
2.	liczba odrestaurowanych i odremontowanych obiektów historycznych	szt.	2	0	2
3.	powierzchnia odrestaurowanych i odremontowanych obiektów historycznych	m ²	bd.	0	bd.
4.	liczba zainstalowanych systemów zabezpieczeń przed pożarem i kradzieżą w obiektach zabytkowych	szt.	0	0	0
5.	liczba odrestaurowanych obiektów dziedzictwa kulturowego	szt.	2	2	0
6.	powierzchnia odrestaurowanych obiektów dziedzictwa kulturowego	m ²	130	48	0
7.	liczba zmodernizowanych bibliotek	szt.	2	0	0
8.	powierzchnia zmodernizowanych bibliotek	m ²	122,25	0	0
9.	liczba obiektów zabytkowych zaadaptowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.	0	0	0
10.	powierzchnia obiektów zabytkowych zaadaptowanych na cele kulturalne i turystyczne	m ²	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Monitorowanie postępu realizacji celu **5.6** Wspieranie działań w zakresie kultywowania lokalnych tradycji prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 23.

Tabela 23. Wskaźniki monitorowania celu 5.6 Wspieranie działań w zakresie kultywowania lokalnych tradycji

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba zmodernizowanych domów kultury i świetlic wiejskich	szt.	3	2	0
2.	powierzchnia zmodernizowanych domów kultury i świetlic wiejskich	m ²	451	373	0
3.	liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń kulturalnych (wystaw, spektakli, itp.) w domach kultury i świetlicach wiejskich	szt.	23	24	32
4.	liczba osób korzystających ze zmodernizowanych domów kultury i świetlic wiejskich	osoba	5720	9620	9750
5.	nakłady na doposażenie funkcjonujących na terenie gminy domów kultury i świetlic wiejskich, np. w materiały edukacyjne, komputery, urządzenia sportowe	zł	16320	9257	4595

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

W 2013 r. zakwalifikowano do współfinansowania w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i zrealizowano projekt pn.: „Upowszechnianie kultury w miejscowości Płoty poprzez remont obiektu kulturalnego”. Celem projektu była rozbudowa i przebudowa oraz remont Wiejskiego Domu Kultury w miejscowości Płoty, co podniesie standard działalności kulturalnej, zaspokoi potrzeby społeczne mieszkańców w tych dziedzinach, korzystnie wpłynie na estetykę wsi oraz na rozwój kulturalny dzieci i młodzieży. Całkowity koszt projektu, po przeprowadzonym postępowaniu przetargowym wyniósł 654 000,00 zł. Zakres projektu dotyczący rozbudowy i przebudowy oraz remontu Wiejskiego Domu Kultury w miejscowości Płoty obejmował wykonanie robót budowlanych polegających na: wymianie pokrycia dachowego w części istniejącej na dachówkę karpiówkę, rozbudowie budynku w kierunku południowym, budowie klatki schodowej od piwnicy do poddasza, wykonaniu nowych pomieszczeń (5 sal zajęć, pomieszczenia biurowo-socjalnego, pomieszczeń sanitarnych, w tym przystosowanych do korzystania przez osoby niepełnosprawne), budowie podjazdu dla osób niepełnosprawnych, schodów zewnętrznych i wejścia głównego, wykonaniu i wymianie stolarki okiennej i drzwiowej oraz nowej kotłowni, wykonaniu instalacji wewnętrznych: CO, wodno-kanalizacyjnej i CWU, elektrycznej, gazowej i wentylacyjnej. Planowany termin zakończenia prac to czerwiec 2014 rok.

W 2013 roku Gmina Czerwieńsk zawarła umowę partnerską dotyczącą realizacji projektu pn. „Lubuskie aktywne i turystyczne”, w tym m.in. realizacji zadania inwestycyjnego – budowa małych przystani rzecznych na Odrze i Warcie realizowanego w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013¹⁵. Liderem porozumienia jest Województwo Lubuskie, a partnerami są: Miasto Zielona Góra, Gmina Siedlisko, Gmina Nowa Sól, Gmina Otyń, Gmina Sulechów, Gmina Zielona Góra, Gmina Czerwieńsk, Gmina Krosno Odrzańskie, Gmina Cybinka, Gmina Górzycza, Gmina Kostrzyn nad Odrą, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie oraz Muzeum Etnograficznym w Zielonej Górze z siedzibą w Ochli.

Głównym celem projektu jest budowa i rozwój marki turystycznej w województwie lubuskim, dzięki której województwo będzie rozpoznawalne turystycznie zarówno w kraju, jak i za granicą. Ponadto projekt ma na celu budowę świadomości regionalnej, integrację środowisk lokalnych, wykreowanie oraz promocję spójnych produktów turystycznych, w tym aktywizację żeglugi rzecznej czy kontynuację i kultywowanie tradycji winiarskich województwa lubuskiego. Osiągnięcie powyższych celów zostanie zapewnione poprzez następujące działania: oznakowanie atrakcji turystycznych województwa oraz miejsc na Lubuskim Szlaku Wina i Miodu drogowymi znakami turystycznymi, budowę 10-ciu przystani wodnych na rzekach Odrze i Warcie wraz z ich drogowym oznakowaniem turystycznym oraz budowę Lubuskiego Centrum Winiarstwa położonego na terenie winnicy w gminie Zabór¹⁶.

Projekt zakłada m.in. budowę małych przystani wodnych na rzekach Odrze i Warcie wraz z ich drogowym oznakowaniem turystycznym w miejscowościach: Kostrzyn nad Odrą, Siedlisko, Stara

¹⁵ Uchwała Rady Miejskiej w Czerwieńsku nr XXI/228/13 w sprawie zawarcia przez Gminę Czerwieńsk wspólnie z Gminami: Siedlisko, Nowa Sól, Otyń, Sulechów, Zielona Góra, Krosno Odrzańskie, Cybinka, Górzycza, Kostrzyn nad Odrą, Umowy Partnerskiej z Województwem Lubuskim.

¹⁶ http://www.frankfurt-slubice.eu/Files/files/fachkonferenz_tourismus_um_woj._lub..pdf; <http://lubuskie.pl/news/13264/27/Lubuskie-aktywne-i-turystyczne/>

Wieś (Gmina Nowa Sól), Bobrowniki (Gmina Otyń), Pomorsko (Gmina Sulechów), Krępa (Gmina Zielona Góra), Nietków (Gmina Czerwieńsk), Gostchorze (Gmina Krosno Odrzańskie), Urad (Gmina Cybinka), Górzycza, na terenie województwa lubuskiego.

Współpraca partnerska jednostek samorządu terytorialnego na różnych poziomach zarządzania w ramach projektu pn. „Lubuskie aktywne i turystyczne” stanowi przykład wyprzedzający wdrożenie instrumentu Komisji Europejskiej pn. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to narzędzie, za pomocą którego realizowane będą strategie terytorialne, przede wszystkim dotyczące zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Adresatami ZIT-ów są miasta wojewódzkie i obszary powiązane z nimi funkcjonalnie. Samorządy działać będą w zawiązanych na zasadzie partnerstwa Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, co da im szansę na pozyskanie dodatkowych środków w nowej perspektywie finansowej 2014-2020.

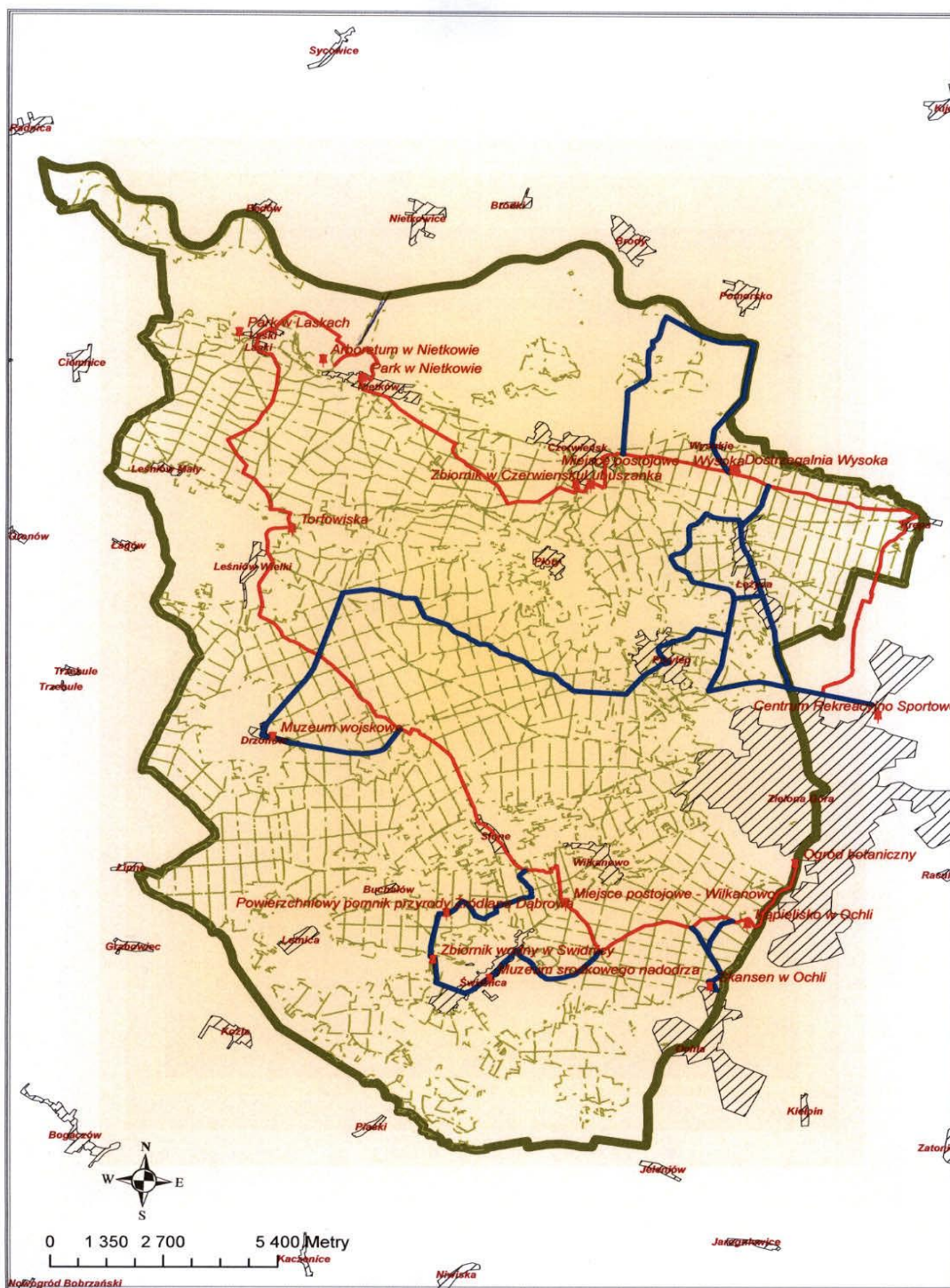
W 2013 r. Gmina Czerwieńsk kontynuowała realizując projekt pn. „Szlakiem Rothenburgów w Gminie Czerwieńsk – etap I” w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013, oś priorytetowa 1. Rozwój transgraniczny, dziedzina wsparcia 2. Turystyka i działalność uzdrowiskowa, kierunek działań 2. Projekt jest realizowany wspólnie z miastem Rothenburg Oberlausitz. W ramach tego projektu, 10 kwietnia 2013 roku, odbyła się wizytacja miejsc o bogatych walorach krajoznawczo-turystycznych znajdujących się na terenie gminy Rothenburg O.L.: Wyspy Kultur Einsiedel, przystani rzecznej Neiße-Tours, miejsca rozwidlenia rzeki w miejscowości Geheege oraz stadniny koni Heyne w Ushmannsdorf. W dniu 9 lipca 2013 roku, na terenie zabytkowego Parku Krajobrazowego w Nietkowie, zorganizowano konferencję podsumowującą projekt pn. „Szlakiem Rothenburgów w Gminie Czerwieńsk – etap I”. Na konferencji omówiono najważniejsze efekty projektu. Przedstawiono projekt rewitalizacji i odrestaurowania Parku krajobrazowego w Nietkowie, Parku dworskiego w Laskach oraz Arboretum leśnego w Nietkowie. Zaprezentowano również projekt architektoniczno-budowlany przystani rzecznej na rzece Odrze.

W ramach zadań związanych z rekonstrukcją i utrzymaniem obiektów zabytkowych w 2013 roku Rada Miejska w Czerwieńsku podjęła uchwałę nr XXI/229/13 w sprawie udzielania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych w Gminie Czerwieńsk. Wsparcia finansowego udzielono: (1) Parafii Rzymsko – Katolickiej p.w. Najświętszej Maryi Panny Częstochowskiej Radnica nr 21 w wysokości 20.000 zł na prace remontowo – konserwatorskie, w zakresie wykonania nowej nawierzchni drogi od bramy do dojścia do kościoła, w kościele p.w. Trójcy Świętej w Będowie; (2) Parafii Rzymsko – Katolickiej p.w. Wniebowzięcia NMP w Leśniowie Wielkim 82 w wysokości 20.000 zł na prace remontowo – konserwatorskie, w zakresie osuszenia elewacji, uzupełnienie ubytków tynku, osuszenie zawilgoconych miejsc i zabezpieczeniem preparatem do dezynfekcji, pomalowanie elewacji kościoła, w kościele p.w. Wniebowzięcia NMP w Leśniowie Wielkim.

W dniu 26 września 2013 r. w siedzibie Nadleśnictwa Zielona Góra odbyło się spotkanie poświęcone koncepcji wyznaczenia tras rowerowych wokół Zielonej Góry w znacznej części przebiegających przez tereny leśne oraz ukazujących atrakcje turystyczne regionu. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele lokalnych samorządów i organizacji, w tym osoby reprezentujące Miasto i Gminę Czerwieńsk. Z inicjatywy Nadleśnictwa Zielona Góra została stworzona koncepcja udostępnienia dojazdów pożarowych i innych utwardzonych dróg leśnych dla turystyki rowerowej, w taki sposób aby tworzyły spójną całość z istniejącymi ciągami komunikacyjnymi, a także wpisujących się w koncepcje zagospodarowania turystycznego na terenach poszczególnych gmin. Przedstawiono propozycję przebiegu trasy – stanowiącej pętlę wokół Zielonej Góry oraz możliwości jej rozwoju, a także sposób udostępnienia trasy dla użytkowników przez aplikację GPS na urządzenia mobilne z wykorzystaniem Leśnej Mapy Numerycznej. Zaprezentowano istniejące na terenie Nadleśnictwa dojazdy pożarowe i drogi utwardzone, a także bieżące i planowane inwestycje drogowe oraz nakłady na infrastrukturę turystyczną. Projekt zakłada powstanie 57 km „pętli” wokół Zielonej Góry, z tego 35,5 km po drogach leśnych, które przebiegają przez tereny należące do Gmin: Czerwieńsk, Zielona Góra, Świdnica i miasta Zielona Góra. Proponowany przebieg pętli głównej został pozytywnie zaopiniowany przez uczestników spotkania. W wyniku spotkania ustalono, że w poszczególnych gminach zostaną rozpoznane możliwości prowadzenia trasy rowerowej, określone potrzebne inwestycje i ewentualne uzgodnienia z GDDKiA w zakresie zaprojektowania bezpiecznych przejść przez drogi krajowe, a także oszacowane zostaną koszty tych inwestycji. Projekt stworzenia

rowerowej pętli otaczającej Zieloną Górę idealnie komponuje się z nową perspektywą finansową na lata 2014-2020 oraz nowym narzędziem wspierającym rozwój terytorialny, tzw. ZIT (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne). W ramach Strategii ZIT jednym z wielu możliwych kierunków interwencji do realizacji jest m.in. rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny. Ten kierunek ma na celu rozwój systemu przyjaznego środowisku i niskoemisyjnego transportu publicznego wspólnego dla całego obszaru funkcjonalnego. Na mapie 1. przedstawiono planowany przebieg pętli głównej (kolor czerwony) oraz pętli bocznych (kolor niebieski).

Mapa 1. Koncepcja wyznaczenia tras rowerowych wokół Zielonej Góry

Źródło: Nadleśnictwo Zielona Góra.

W ramach realizacji lokalnej strategii rozwoju (LSR), Rada Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem wybiera projekty do dofinansowania w ramach środków przyznawanych na realizację strategii. W 2013 r. w Gminie Czerwieńsk dofinansowanie przyznano następującym operacjom z zakresu:

➤ „Małych projektów”:

- projekt pn. „Drogi do domu ...wspomnienia mieszkańców Zaodrza”, lokalizacja operacji: Sycowice, całkowita wartość operacji wynosi 6 400,00 zł. (nabór XV);

- projekt pn. „Nowa strona internetowa Gminy Czerwieńsk szansą na rozwój turystyki i pobudzenie regionu”, lokalizacja operacji: Czerwieńsk, całkowita wartość operacji wynosi 16 000,00 zł. (nabór XV);
- projekt pn. „Wakacyjna integracja przez taniec”, Stowarzyszenie Taneczne „HIT”, lokalizacja operacji: Czerwieńsk, Sulechów, Łężyca, całkowita wartość operacji wynosi 9 872,00 zł. (nabór XIII)
- projekt pn. „Czerwieńsk – monografia miasta”, lokalizacja operacji: Czerwieńsk, całkowita wartość operacji wynosi 16 000,00 zł. (nabór XIII);
- projekt pn. „Wykonanie piłkochwyłów za bramkami na boisku w Leśniowie Wielkim”, lokalizacja operacji: Leśniów Wielki, całkowita wartość operacji wynosi 25 000,00 zł. (nabór XIII);
- projekt pn. „Taniec nie zna granic”, Stowarzyszenie Taneczne „HIT”, lokalizacja operacji: Czerwieńsk, Nietków, Kalsk, Zatonie, Zawada, całkowita wartość operacji wynosi 24 912,00 zł. (nabór XIII)
- „Odnowy i rozwoju wsi”:
 - projekt pn. „Remont budynku świetlicy – remizy w Nietkowie poprzez wykonanie kotłowni gazowej i wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania oraz zakup wyposażenia części świetlicowej”, lokalizacja operacji: Nietków, całkowita wartość operacji wynosi 135 803,00 zł. (nabór XIV);
 - „Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej”
 - projekt pn. „Zakup maszyn i urządzeń w celu podjęcia działalności gospodarczej”, osoba indywidualna - Nietków, całkowita wartość operacji wynosi 62 250,00 zł. (nabór XIV);

W maju 2013 r. odbył się II Piknik Forteczny zorganizowany przez Stowarzyszenie Motorowodno-Turystyczne „Odra Czerwieńsk”. Piknik zorganizowano na terenie skansenu fortyfikacyjnego „Czerwieńsk” – linia Środkowej Odry (Oderstellung). Jest to zespół około 650 żelbetowych schronów bojowych, obserwacyjnych lub biernych. Zbudowane zostały w latach 1928-1939 wzdłuż lewego brzegu Odry od Wrocławia do Krosna Odrzańskiego. Umocnienia te wraz z Międzyrzeckim Rejonem Umocnionym oraz Wałem Pomorskim (Pommeranstellung) stanowiły, główną linię obrony III Rzeszy przed atakiem ze wschodu. Linia Oderstellung została przełamana na całej długości w przeciągu kilkunastu dni na początku roku 1945 przez Armię Czerwoną. Skansen Fortyfikacyjny Czerwieńsk powstał dzięki staraniom Sekcji Przyjaciół Fortyfikacji w Czerwieńsku. Początkowo sekcja działała przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Czerwieńsku, a od początku 2011 roku weszła w struktury Stowarzyszenia Motorowodno Turystycznego „Odra Czerwieńsk”. Sam skansen jest usytuowany przy przeprawie promowej Brody – Czerwieńsk, a dokładnie same obiekty są wkomponowane w wał przeciwpowodziowy, co dodatkowo ułatwia poruszanie się między nimi. Celem sekcji jest ratowanie zabytków architektury militarnej w postaci niemieckich obiektów militarnych powstałych przed II wojną światową. Dzięki podejmowanym działaniom udało się uratować kilka elementów wyposażenia zdemontowanych i przygotowanych do wywiezienia przez „pozyskiwaczy złomu”. Zaś dzięki prowadzonym badaniom terenowym udało się znaleźć i uratować kolejnych kilkadziesiąt elementów wyposażenia. Sam skansen powstał w oparciu o sześć obiektów Pozycji Odry. Są to obiekty o numerach 763, 764, 765, 766, 767 i 770¹⁷. W roku 2013 kontynuowano odrestaurowanie obiektów nr 765 i 766.

W kontekście rozwoju Gminy Czerwieńsk istotna jest rozpoznawalność oraz obecność gminy w mediach, jako stały element budowania marki gminy. Przyjęte w 2013 roku działania mające na celu budowę pozytywnego odbioru Gminy Czerwieńsk oraz jej promocję w mediach spowodowały, że łączny czas antenowy obecności gminy w telewizjach lokalnych o zasięgu regionalnym wyniósł w przybliżeniu 10 godzin. Były to audycje niekomercyjne.

Monitorowanie postępu realizacji celu **6.1** Usprawnienie techniczno-organizacyjne funkcjonowania samorządu gminy prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 24.

Tabela 24. Wskaźniki monitorowania celu 6.1 Usprawnienie techniczno-organizacyjne funkcjonowania samorządu gminy

¹⁷ <http://www.fortyfikacje.zgora.pl/>

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba obwodów głosowania	szt.	7	7	7
2.	liczba tablic informacyjnych w urzędach	szt.	3	3	3
3.	liczba podjazdów, wind i innych urządzeń ułatwiających przemieszczanie się w urzędach administracji publicznej	szt.	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Monitorowanie postępu realizacji celu **6.2** Podnoszenie konkurencyjności gminy prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 25.

Tabela 25. Wskaźniki monitorowania celu 6.2 Podnoszenie konkurencyjności gminy

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba opracowanych i wdrożonych programów promocji gminy	szt.	7	1	bd.
2.	liczba wydanych nowych materiałów promocyjnych (broszury, plakaty itp.)	szt.	4	4	9
3.	liczba zaktualizowanych materiałów promocyjnych (broszury, plakaty itp.)	szt.	0	0	0
4.	udział w targach, konferencjach itp. promujących gminę	szt.	1	1	1
5.	wydatki na promocję gminy na 1 mieszkańca	zł	4,9	11,4	11,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Monitorowanie postępu realizacji celu **6.3** Współpraca krajowa i zagraniczna gminy prowadzone jest w oparciu o wskaźniki zamieszczone w tabeli 26.

Tabela 26. Wskaźniki monitorowania celu 6.3 Współpraca krajowa i zagraniczna gminy

Lp.	Wskaźniki monitorowania	Jednostka	2011	2012	2013
1.	liczba sołectw prowadzących współpracę zagraniczną z innymi podmiotami	szt.	8	7	7
2.	liczba sołectw prowadzących współpracę krajową z innymi podmiotami	szt.	0	0	0
3.	liczba partnerów z którymi gmina prowadzi współpracę krajową	szt.	0	2	2
4.	liczba partnerów z którymi gmina prowadzi współpracę zagraniczną	szt.	9	9	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i Miasta w Czerwieńsku.

Zgodnie z modelem nowego partycypacyjnego zarządzania publicznego *New Public Governance* (NPC), wzrasta znaczenie układów samorządowych i autonomicznych, a większość zadań wykonywana jest w ramach sieci – grup współzależnych instytucji skupiających przedstawicieli z różnych jednostek i sektorów¹⁸.

W 2013 r. Gmina Czerwieńsk zawarła porozumienie międzygminne na rzecz realizacji projektu pn.: „Rozwój obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego Zielona Góra”¹⁹. Funkcję lidera porozumienia pełni Miasto Zielona Góra, a partnerami są następujące Gminy: Czerwieńsk, Sulechów, Świdnica, Zabór, Zielona Góra. Projekt pn. „Rozwój obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego Zielona Góra” dofinansowany jest przez Unię Europejską w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych” ogłoszonego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007 - 2013 określony we wniosku o przyznanie dotacji Projektu Nr

¹⁸ K. Olejniczak, *Ku diagnozie polskiej administracji rządowej. Kontekst, potrzeby informacyjne, perspektywy*, „Zarządzanie Publiczne” nr 1(7), 2009, s. 91.

¹⁹ *Porozumienie Międzygminne nr FE-II.1.2013 z dnia 29 sierpnia 2013 roku*, Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego, Gorzów Wielkopolski, dnia 28 listopada 2013 roku, poz. 2477; *Uchwała Rady Miejskiej w Czerwieńsku nr XXI/227/13 w sprawie współdziałania z innymi gminami w zakresie realizacji projektu pn.: „Rozwój obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego Zielona Góra”*.

55/MOF/1/2013. Całkowita wartość projektu wynosi 1 515 500,00 zł. W 2013 r. Gmina Czerwieńsk otrzymała w ramach projektu dofinansowanie w wysokości 2 520,00 zł (wkład własny 453,58 zł)²⁰.

Do zadań Gminy Czerwieńsk, jako partnera porozumienia, należy: (1) aktywne uczestnictwo w organizowanych w ramach projektu wydarzeniach, (2) wsparcie lidera porozumienia w realizacji zadań przewidzianych w projekcie, (3) opiniowanie projektów opracowywanych dokumentów, (4) przydzielenie pracownikowi/pracownikom zadań Specjalisty ds. planowania przestrzennego oraz Członka zespołu programu strategicznego, (5) promocja projektu, (6) sporządzanie okresowych sprawozdań z realizacji projektu, (7) przygotowywanie na wezwanie lidera porozumienia innych materiałów niezbędnych do prawidłowej realizacji projektu.

Celem głównym projektu pn.: „Rozwój obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego Zielona Góra” jest przygotowanie analiz i planów pozwalających na zintegrowane rozwiązywanie problemów obszaru funkcjonalnego Zielonej Góry i przygotowanie do podejścia funkcjonalnego w planowaniu przestrzennym. Cele szczegółowe to: (1) delimitacja granic obszaru funkcjonalnego Zielonej Góry, zasięgu jego wpływu i potencjalnych kierunków rozwoju, (2) wzmocnienie współpracy między JST koniecznej dla realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym, (3) wzmocnienie pełnionych funkcji miejskich i metropolitalnych oraz rozbudowy powiązań funkcjonalnych między miastem a jego otoczeniem, w tym terenami wiejskimi, (4) analiza zasobów ludzkich i rynku pracy w celu koordynacji działań współpracujących gmin, (5) identyfikacja wspólnych problemów i celów rozwojowych dla obszaru funkcjonalnego, (6) sformułowanie w programie strategicznym kierunków rozwoju obejmujących cały obszar funkcjonalny oraz propozycji priorytetowych projektów, (7) przygotowanie gmin do aplikowania o środki unijne w wybranych celach tematycznych perspektywy finansowej 2014-2020, (8) wsparcie samorządu województwa w delimitacji obszarów funkcjonalnych i obszarów strategicznej interwencji i aktualizacji Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego²¹.

W 2013 r. Gmina Czerwieńsk zawarła porozumienie międzygminne w celu realizacji projektu pn. „Gospodarka niskoemisyjna na obszarze funkcjonalnym miasta wojewódzkiego Zielona Góra”²².

W 2013 r. Gmina Czerwieńsk złożyła wniosek aplikacyjny o dofinansowanie realizacji projektu pn.: „Rozwój społeczno-gospodarczy Gmin Nadodrzańskich” w ramach Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014. Projekt będzie wdrażany przez partnerstwo gmin, w skład którego wchodzi następujące podmioty: Gmina Czerwieńsk (Lider), Gmina Dąbie, Gmina Sulechów oraz znajdujące się na tym terenie przedstawiciele partnerów społecznych: Stowarzyszenie Mieszkańców Lasek, Stowarzyszenie Turystyczno-Motorowodne „Odra Czerwieńsk”. Przedstawicielem partnerów prywatnych jest Firma LfC Sp. z o.o.²³ Celem projektu jest wypracowanie modelu Partnerstwa Nadodrzańskich Gmin, które pozwoli wdrożyć przedsięwzięcia przyczyniające się do rozwoju społeczno-gospodarczego zdefiniowanego obszaru funkcjonalnego oraz wzmocnienie lokalnych więzi społecznych. Projekt został przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Regionalnego wysoko oceniony i znalazł się w grupie 15 wniosków w skali całego kraju (na 6 pozycji), które zostały pozytywnie zweryfikowane przez instytucję zarządzającą. Kwota dofinansowania wynosi 1 520 140,00 zł.²⁴

W 2013 r. Gmina Czerwieńsk realizowała zadania wynikające z umowy partnerstwa międzygminnego pn. „Zielonogórskie Związki Gmin” (w dniu 30 października 2013 roku Rada Miejska w Czerwieńsku podjęła uchwałę nr XXIV/259/13 w sprawie zmiany statutu Zielonogórskiego Związku Gmin). Związek międzygminny pn. „Zielonogórski Związek Gmin”, którego członkami są: Miasto Zielona Góra, Gmina Czerwieńsk, Gmina Dąbie, Gmina Świdnica, Gmina Zabór, Gmina Zielona Góra

²⁰ Załącznik nr 1 do porozumienia międzygminnego nr FE-II.1.2013 z dnia 29 sierpnia 2013 roku, Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego, Gorzów Wielkopolski, dnia 28 listopada 2013 roku, poz. 2477, s. 10.

²¹ <http://www.zielona-gora.pl/PL/1336/5394/czytaj/#>

²² Uchwała Rady Miejskiej w Czerwieńsku nr XXI/239/13 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do opracowania i wdrożenia planu gospodarki niskoemisyjnej dla obszaru obejmującego Miasto Zielona Góra oraz gminy: Zielona Góra, Czerwieńsk, Sulechów, Świdnica i Zabór; Uchwała Rady Miejskiej w Czerwieńsku nr XXIV/261/13 w sprawie wyrażenia woli zawarcia porozumienia międzygminnego w celu wspólnej realizacji projektu pn. Gospodarka niskoemisyjna na obszarze funkcjonalnym miasta wojewódzkiego Zielona Góra.

²³ Uchwała Rady Miejskiej w Czerwieńsku nr XXIII/243/13 w sprawie zawarcia przez Gminę Czerwieńsk wspólnie z Gminami: Sulechów i Dąbie oraz firmą LfC Sp. z o.o. i Stowarzyszeniami: Turystyczno-Motorowodnym „Odra Czerwieńsk” i „Mieszkańców Lasek”, Umowy Partnerskiej.

²⁴ https://www.eog.gov.pl/O_programie/Obszary_wsparcia/Rozwoj_spoeczny_i_regionalny/Program_regionalny/Informacje/Documents/finalna%20lista%20rankingowa_program%20regionalny%20EOG.pdf

powołano w celu wspólnego wykonywania zadań własnych gmin w zakresie utrzymania czystości i porządku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych na terenie działania Związku²⁵.

Współpraca Gminy Czerwieńsk z partnerami zagranicznymi w 2013 r. realizowana w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej polegała na udziale w następujących projektach, złożonych w ramach Funduszu Małych Projektów i Projektów Sieciowych (FMP i PS)²⁶ z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013: „Partnerskie Dni Czerwieńska 2013”, „XIV Polsko-Niemiecki Familijny Rajd Rowerowy”, „Polsko-niemiecki Dzień Kobiet”, „Podzielmy się tradycją. Wielkanoc 2013”.

²⁵ Załącznik do Obwieszczenia Wojewody Lubuskiego z dnia 31 grudnia 2012 r., Statut Zielonogórskiego Związku Gmin.

²⁶ Fundusz Małych Projektów i Projekty Sieciowe służy pogłębieniu komunikacji transgranicznej na poziomie lokalnym i regionalnym. Dlatego też przedsięwzięcia realizowane w Euroregionie „Sprewa-Nysa-Bóbr” przyczyniają się do poprawy polsko-niemieckiej współpracy transgranicznej. Beneficjenci realizują działania służące intensyfikowaniu transgranicznej wymiany informacji, komunikacji oraz współpracy pomiędzy społecznościami. Poprzez realizację projektów tworzą się nowe kontakty ponadgraniczne, jak również pielęgnowane są kontakty już istniejące, co w dużej mierze wpływa na podniesienie świadomości oraz wzajemne poznanie mieszkańców z drugiej strony granicy.